

ČERNÁ KNIHA POLICEJNÍCH HŘÍCHŮ

II.

říjen 2003 – říjen 2004

ivan *langer*

stínový ministr vnitra ODS

**Tato kniha kritizuje pouze ty, kteří svou
neprofesionalitou kazí dobré jméno
Policie České republiky.**

**Na tomto místě chci ocenit práci všech
policistů, kteří své zaměstnání vykonávají
poctivě a kvalifikovaně a vzkázat jim, že
si jich velice vážím. A jsem přesvědčen,
že takových je většina.**

Obsah

Úvod	5
1. Neúspěšný boj vlády a policie s korupcí	15
2. Korupce u policie	19
3. Pod svícnem je největší tma	23
4. Falešná solidarita	26
5. Policisté: piráti silnic a opilí řidiči	28
6. Policejní šlendrián	33
7. Mediální výkřiky do tmy	40
8. Policejní mlátičky	44
9. Velký bratr naslouchá	49
10. Policisté nebo mafiáni?	52
a) spojení policistů s organizovaným zločinem	52
b) další trestná činnost policistů	54
11. Donášeli podsvětí	59
12. Účelová obvinění – náběh na policejní stát	62
13. Kde zločin vítězí nad policií	68
a) objasněnost trestných činů nadále klesá	69
b) zlodějům se v Česku daří	71
Závěr	74

Úvod

Na základě velkého množství skandálů, které otrásaly Policií České republiky v roce 2003 a na základě velkého množství podnětů občanů, kteří se na mne neustále obracejí se svými špatnými zkušenostmi s Policií ČR jsem se rozhodl vydat publikaci, která by poskytla výčet těch nejzávažnějších prohřešků, snažila se odhalit jejich příčiny a dala i několik podnětů k řešení těchto problémů. Tato publikace dostala název Černá kniha policejních hříchů (červen 2002 – září 2003) a byla vydána v listopadu 2003.

Po vydání Černé knihy jsem i nadále velmi pečlivě sledoval dění v Policii ČR a byl jsem zvědav, zda si ministr vnitra a vedení Policie ČR odnesou z předchozích pochybení ponaučení a budou činit potřebné kroky k nápravě systémových pochybení. Bohužel musím konstatovat, že za celý rok odpovědné osoby, tedy bývalý ministr vnitra a současný předseda vlády Stanislav Gross, současný ministr vnitra František Bublan a policejní prezident Jiří Kolář, neučinili žádné kroky k nápravě. **Počet trestných činů spáchaných policisty oproti předcházejícímu roku ještě stoupl, chaos v organizaci policie pokračuje i nadále, objevují se další podezřelé veřejné zakázky** atd. Dokonce došlo k odhalení **napojení policistů elitních jednotek na organizovaný zločin** a jejich podíl na vydírání a vraždách podnikatelů. Na základě těchto a mnoha dalších informací **nadále kle-sala důvěra občanů v Policii ČR**. Občané se na mne jako na stínového ministra vnitra obracejí se svými problémy stále častěji, a to zejména proto, že ze strany Policie ČR a ministerstva vnitra jejich námitky zůstávají nevyslyšeny.

V poslední době se pak objevují četné indicie, které, pokud se složí dohromady, mohou naznačovat a v lidech vyvolávat podezření, že Policie České republiky by mohla být manipulována a zneužívána vládnoucí politickou mocí k zastrašení oponentů. Jako příklad uvádím teatrální zatčení představitelů OKD těsně před rozhodnutím o privatizaci Severočeské uhelné, obviňování starostů za ODS před evropskými volbami za údajné zneužívání povodňových dotací (přitom peníze byly využity na odstraňování následků po povodních, jen v některých případech mohlo ve spěchu dojít k administrativním chybám), a v neposlední řadě kauza Kořistka o údajném pokusu o uplácení vládního poslance zástupci předsedy ODS. V tomto případě, kdy se Policie ČR opírá pouze o tvrzení jednoho vládního poslance, dochází k neodůvodněným zatýkáním a nesmyslným snahám o uvalení vazby, ministr vnitra nabádá policejní orgány, jak mají případ vyšetřovat, používají se nestandardní vyšetřovací postupy, a to vše v období před volbami do Senátu a do krajských zastupitelstev.

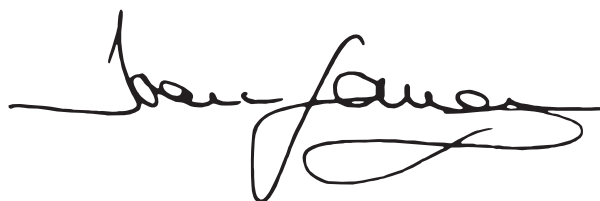
Policie České republiky je v krizi. V krizi vnitřní i v krizi vůči důvěře občanů v její funkčnost a schopnost být důsledným ochráncem života, zdraví i majetku občanů České republiky. Lidé nedůvěřují policii. Ta sama je zmítána neprofesionalitou, alibismem, falešnou solidaritou a korupcí v takové míře, že mnohdy více než profesionální sbor strážců zákona připomíná rozhádaný sicilský klan. **Důsledkem těchto problémů, v nichž se Policie ČR zmítá, jsou pak zhoršené vý-**

sledky **v každodenní policejní práci a v konečném důsledku pak pokles objasňenosti trestných činů.** Za tento kritický stav a za mrhání schopnostmi tisíců slušných policistů je zodpovědné vedení Policie ČR i ministr vnitra.

To je stav, se kterým není možné se smířit. Proto jsem se rozhodl vydat v pořadí již **druhou Černou knihu policejních hříchů**, a to za období **říjen 2003 – říjen 2004**. Struktura této Černé knihy je opět koncipována tak, že na prvním místě je úvod do dané problematiky, poté následují informace o jednotlivých případech trestné činnosti policistů či o jiných problémech v Policii ČR a na závěr je uvedeno zhodnocení a návrh na řešení uvedených nedostatků.

Stejně jako v minulé Černé knize chci však zdůraznit, že by byla chyba vnímat celou policii jen touto optikou. V řadách Policie ČR je velké množství kvalifikovaných a morálně i trestně bezúhonných profesionálů, kteří svou práci vykonávají velmi dobře. Bohužel se ale mezi nimi vyskytují i takoví, a není jich málo, kteří jejich dlouhodobé a usilovné snažení a kvalitní práci kazí.

V Praze dne 9. listopadu 2004,
Ivan Langer

Stručný přehled klíčových problémů

- **Korupce.** Jedním z největších problémů současné společnosti u nás je korupce. Česká republika se za vlád sociální demokracie neustále propadá v žebříčku korupce sestavované mezinárodní organizací Transparency International. Bez jakékoli nadsázky lze říci, že čím více sociální demokracie proti korupci bojuje, tím více u nás korupce bují. Boj se musí ubírat cestou snižování prostoru pro korupci, důsledným zákonem o střetu zájmů a tvrdším potíráním korupce ze strany orgánů činných v trestním řízení při zachování zákonnosti postupu.
- **Korupce u Policie ČR.** Korupčnímu prostředí jsou ve zvýšené míře vystaveni právě policisté. V roce 2003 bylo zaznamenáno mezi policisty nejvíce trestných činů úplatkářství v historii Policie ČR. Občané pak v průzkumech považují Policii za nejzkorumpovanější instituci u nás. Policie ČR musí projít důslednou očistou, policisté si musí uvědomovat svou roli ve společnosti, musí si vybudovat přirozený respekt. Svou roli hraje i změna v systému přijímání nových policistů a jejich odborné přípravy.
- **Veřejné zakázky.** Prostor pro korupci vytváří i nepřehledný a netransparentní systém veřejných zakázek. Na ministerstvu vnitra a policejním prezidiu jsou stále uzavírány veřejné zakázky, které vyvolávají podezření z možné korupce. Řešením je transparentnost při zadávání veřejných zakázek, rovný přístup ke všem soutěžícím, fungující systém kontroly a odpovědnosti konkrétních osob.
- **Falešná solidarita mezi policisty.** Policisté kryjí trestnou činnost svých kolegů. Policejní orgány řádně neprověřují stížností občanů na policisty. Lidé se proti policii cítí bezmocní, policisté mají pocit, že si mohou dovolit všechno. Je nutné zefektivnit systém kontroly včetně zrušení Inspekce ministra vnitra a jejího převedení pod křídla ministerstva spravedlnosti.
- **Policisté jako piráti silnic.** Neustále stoupá počet policistů, kteří ve služebním voze způsobili dopravní nehodu. Místo toho, aby šli policisté ostatním řidičům příkladem, jdou spíše cestou demotivace pro ostatní řidiče, kteří nemají snahu dodržovat předpisy, když je nedodržují ani sami policisté. Jednou z příčin tohoto stavu je již zmiňovaná solidarita mezi policisty. Řešení spočívá nejen ve větších kontrolách a tvrdším postihu policistů, ale i v lepší přípravě na plnění jejich úkolů.

- **Policejní šlendrián.** Velkým problémem Policie ČR je časté porušování služebních předpisů v podobě šlendriánství, neochoty, neprofesionality. Každý policista si musí uvědomit svou roli – sloužit společnosti a chránit a tomu podřídit veškeré své úsilí a nasazení. S tím souvisí i systém odborné přípravy a vzdělávání. A konečně musí platit, že i méně závažný trestný čin je trestným činem a je nutné k němu tak i přistupovat.

- **Špatný způsob práce Policie ČR.** Jde zejména o dopravně-bezpečnostní akce Kryštof. Na silnice jsou vyháněny tisíce policistů, a to nejen dopravních. Vzniká vnitřní dluh policie. I přes tyto akce počet dopravních nehod na českých silnicích roste. Doslova výsměch pak vzbudila půlnoční tisková konference ministra vnitra před razií 4500 policistů v nevěstincích, o které majitelé nevěstinců stejně věděli předem. Cestou k úspěšnému fungování Policie ČR je pouze mravenčí, na první pohled nepřiliš viditelná, médii často opomíjená, každodenní práce.

- **Policejní brutalita.** V poslední době musí Policie ČR čelit množícím se případy policejní brutality. Velkým problémem je pak přístup vedoucích pracovníků ke svým podřízeným, kteří se takových činů dopustí. Snad každý zná případ, kdy policista za napadení člověka nebyl ani postaven mimo službu a ještě bude pobírat doživotní rentu. K vyřešení tohoto problému je nutné odpovědět si na otázky, jak se lidé se sklony k násilí mohli k policii vůbec dostat a jakto, že za svá pochybení nejsou okamžitě trestáni.

- **Nepřiměřené užívání odposlechů.** Počet policejních odposlechů u nás každým rokem dramaticky vzrůstá. Policie ČR nepřípustně proniká lidem do soukromí a v poslední době jsou tu četné náznaky, že by mohlo docházet ke zneužívání odposlechů v politickém boji. Policejní prezident Jiří Kolář sám svými tvrzeními odposlechy nepřípustně zlehčuje a přiznává, že si někteří policisté tímto způsobem ulehčují práci. Tyto praktiky zde znovu zavádějí policejní stát. Vážným problémem ČR v oblasti odposlechů je, že zde neexistuje účinná kontrola jejich používání.

- **Kriminalita policistů.** V roce 2003 policisté spáchali 599 trestných činů. To je o 30% více než v roce 2002. Mezi těmito trestnými činy můžeme nalézt širokou škálu skutkových podstat, od méně závažných až po ty nejzávažnější. V poslední době se dokonce rozmáhá napojení policistů na organizovaný zločin. Občan neví, zda jej chrání policisté nebo mafiáni. K nápravě je třeba celé řady systémových změn.

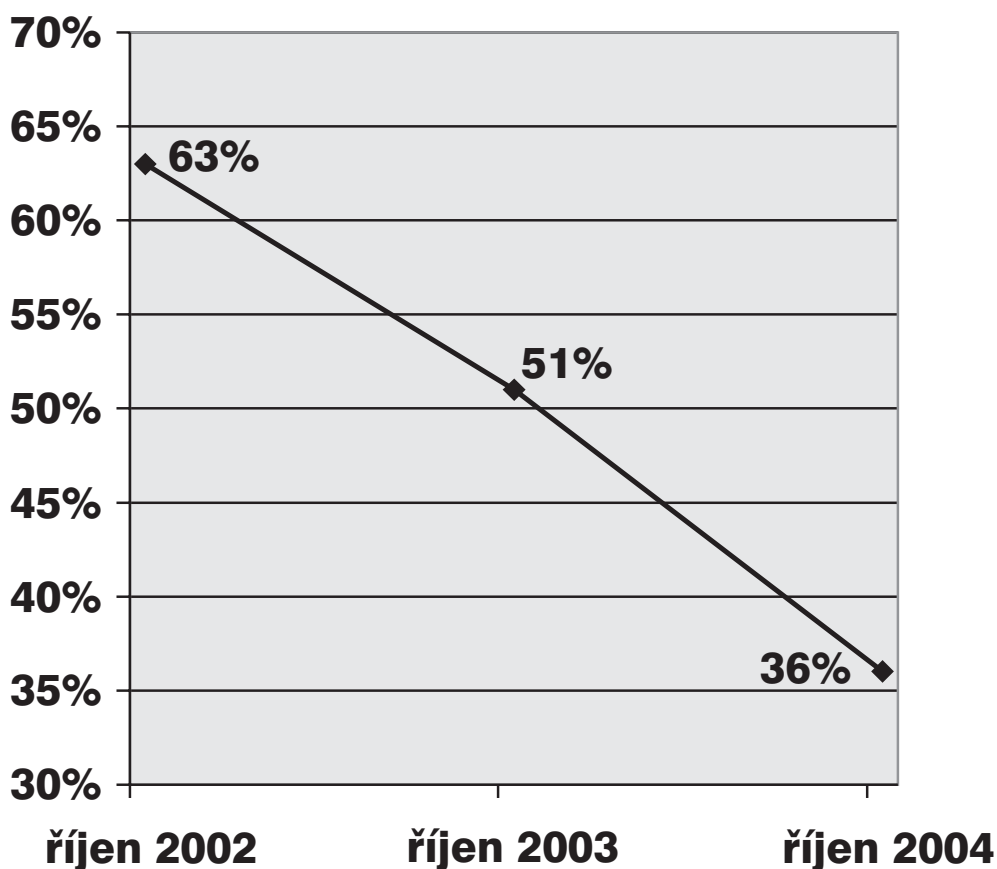
- **Úniky informací.** Závažným problémem Policie ČR jsou úniky informací z vyšetřování či z různých policejních evidencí, a to i organizovanému zločinu. Informace unikají i z elitních policejních jednotek. Je třeba důkladně prověřovat osoby, které jsou přijímány k Policii ČR, zejména pak do speciálních jednotek.

- **Účelová obvinění.** V poslední době se objevují četné indicie nasvědčující tomu, že některá obviněná, která policejní orgány sdělily, by mohly být účelové manipulace mající politický podtext. Jedná se o kauzy Kořistka, kladenský primátor Volf, obvinění starostů za ODS, a to vše před různými volbami. Těž zatčení majitele OKD Kolářka před klíčovou privatizací. Takové kroky vzbuzují vážné obavy o propojení Policie ČR s vládními politiky a podporují pocity, že žijeme v policejním státě.

- **Pokles objasněnosti trestných činů.** Policie ČR je kvůli všem výše uvedeným důvodům ve své práci stále méně úspěšná. Od roku 2002 prudce klesá objasněnost trestné činnosti obecně. Zvláště významný je pak pokles objasněnosti majetkové kriminality. Policie ČR si neví rady se stále rostoucí dopravní nehodovostí. Základními prvky pro řešení těchto problémů je změna v systému práce Policie ČR, posílení počtu policistů v ulicích a zvýšený důraz na prevenci.

Důvěra občanů v Policii České republiky

(zdroj: agentura STEM, listopad 2004)

Tento graf znázorňující dramatický pokles důvěry občanů v Policii ČR jednoznačně dokazuje, že Policie ČR je v hluboké krizi, a tato krize se neustále prohlubuje. Policie ČR pracuje neprofesionálně, její příslušníci se dopouštějí trestné činnosti, objevují se případy korupce v řadách Policie ČR, klesá objasněnost trestných činů, zejména majetkových, policie podléhá politickým tlakům a čelní policejní představitelé (policejní prezident, ministr vnitra) nevědí, jak tuto krizi řešit. Chybí jim jakákoli koncepce, jakákoli vize. Občané si to moc dobře uvědomují a přestávají věřit policii jako celku. Tato skutečnost pak může mít negativní dopady na bezpečnost občanů České republiky.

Vývoj trestné činnosti policistů Policie ČR v letech 1996 až 2003

Rok	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Počet objasněných trestných činů	374	287	373	438	603	665	453	599
meziroční změna v %	16,5	-23,3	30,0	17,4	37,7	10,3	-31,9	32,2
Počet pachatelů – policistů objasněných trestných činů	305	245	306	345	389	468	444	427
meziroční změna v %	13,0	-19,7	24,9	12,7	12,8	20,3	-5,1	-3,8

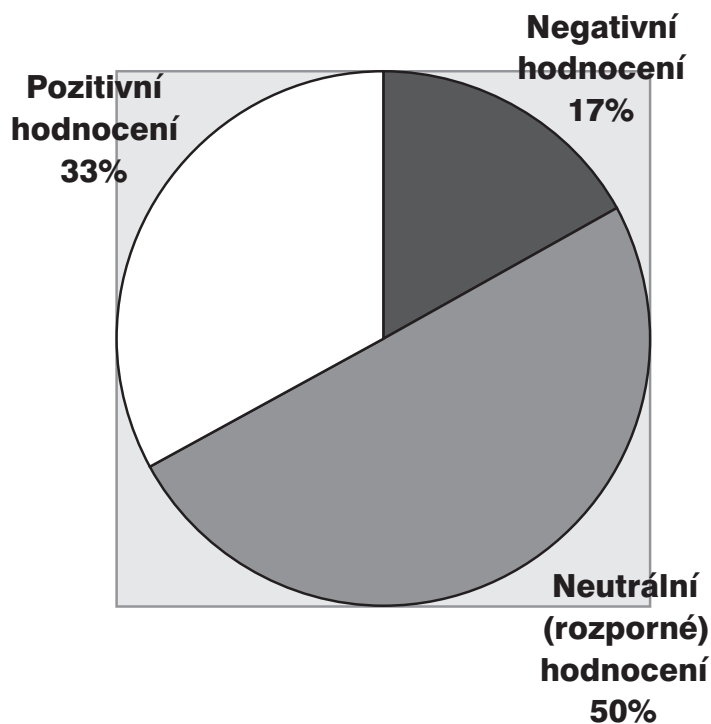
Policie zažívá černé dny. V loňském roce stoupla kriminalita policistů v porovnání s rokem 2002 o více než 32 procent. Inspekce ministra vnitra objasnila loni 599 jejich trestných činů, což je o 146 více než předminulém roce. Zvýšil se také počet případů závažné trestné činnosti u policie. V roce 2003 spáchali policisté čtyři vraždy, což je o tři více než předloni. Přesně o tolik stoupl i počet loupeží, o deset se zvýšil počet případů úmyslného ublížení na zdraví. Postupně se také snižuje věk policistů, kteří páchají trestnou činností. Přes 52 procent zločinů policistů spáchali lidé mladší 30 let, dalších 31 procent policisté ve věku od 31 do 40 let.

Nejvíce zastoupený je trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele (celkem 202 případů, což představuje 33,72 %), na druhém místě figurují trestné činy v dopravě (58, tj. 9,68 %), na třetím místě pojistné podvody (51, tj. 8,51 %) a po nich podvody s 45 případy (7,51 %)

Ze statistik však vyplývá, že v roce 2003 byla odsouzena jen pětina obviněných policistů. Ve většině případů je to pro nedostatek důkazů. Přitom být policistou, to by mělo být pro obžalovaného u soudu něco jako přitěžující okolnost.

Hodnocení práce policie v místě bydliště

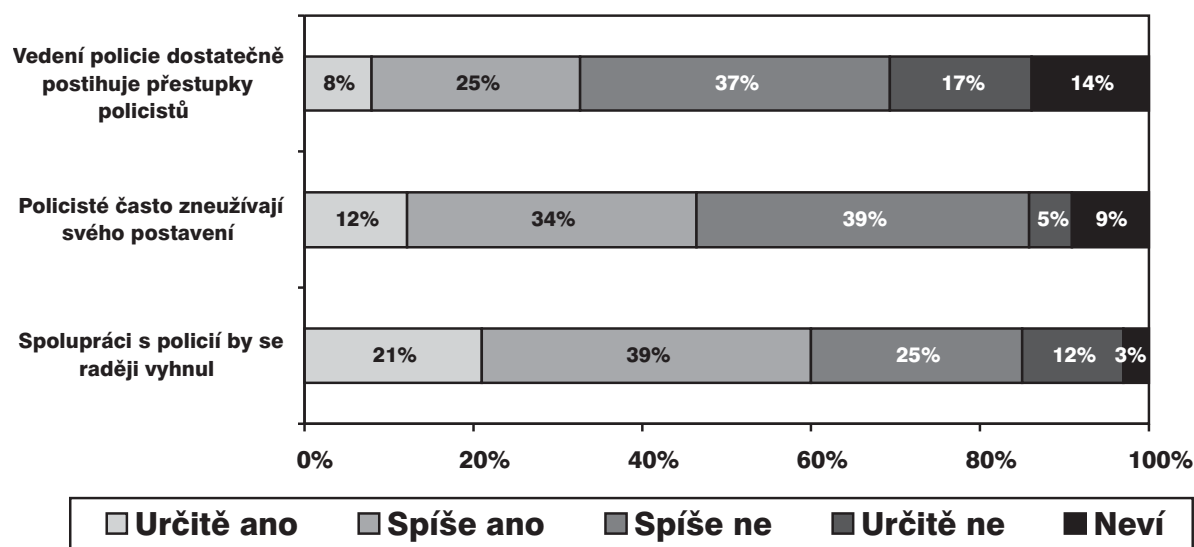
(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

Spokojený policista, který dělá rád svoji práci, a spokojený občan, tak by měly vypadat výsledky modelu zaváděného u české policie v rámci projektu Phare. Součástí projektu byl průzkum spokojenosti občanů s prací policie, který nevyzněl pro policii příliš lichotivě. Podle tohoto průzkumu je s prací Policie ČR spokojena jen 1/3 obyvatel, polovina obyvatel České republiky hodnotí práci Policie ČR neutrálně, spíše rozporně. Zbytek obyvatel není s prací Policie ČR spokojen vůbec. Téměř polovina oslovených se domnívala, že policie nepřistupuje stejně k občanům odlišných ras, národnosti a pohlaví. Více než padesát procent dotázaných si myslelo, že policie nedostatečně vyšetřuje korupci ve svých řadách.

Postoj občanů k Policii ČR

(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

Tento graf znázorňuje další nelichotivé výsledky pro Policii ČR v jejím vnímání ze strany občanů. Občané se domnívají, že vedení policie nedostatečně postihuje přestupky policistů. Tento názor občanů lze jednoduše zdokumentovat a případy uvedené v této Černé knize jsou toho důkazem. Je nutné si uvědomit, že za každý prohřešek musí přijít rychlý a spravedlivý trest, jinak jsou veškerá opatření zbytečná. Policisté si musí být vědomi toho, že pokud něco provedou, budou za to také potrestáni.

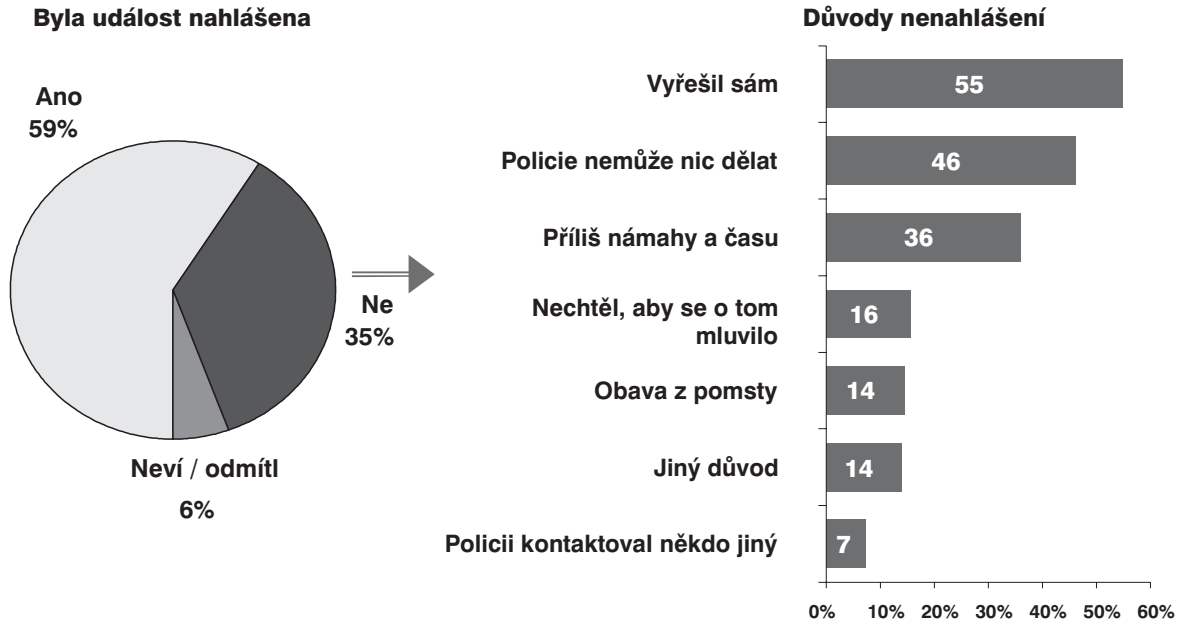
Většina občanů se také domnívá, že policisté často zneužívají svého postavení. Tento názor občanů vychází z četných životních zkušeností a dokládá skutečnost, že korupce, falešná solidarita, zneužívání pravomoci apod. jsou u Policie ČR častým jevem.

Přístup občanů k policii pak jednoznačně dokazuje i skutečnost, že 60 % občanů by se spolupráci s Policií ČR raději vyhnulo. To je zapříčiněno špatným přístupem policistů k občanům, k vyšetřování trestných činů, jejich neochotou a neprofesionalitou. To v důsledku rovněž vede k tomu, že lidé mnohdy trestnou činnost ani nenahlásí, čímž roste skrytá kriminalita, jejíž pachatelé nebudou nikdy potrestáni.

Byla událost, která se přihodila naposledy, nahlášena policii a důvody nenahlášení

(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

ZÁKLAD: Respondenti, kteří mají zkušenost s trestnou činností v posledním roce, n=2254 / respondenti, kteří událost nenahlásili, n=1355

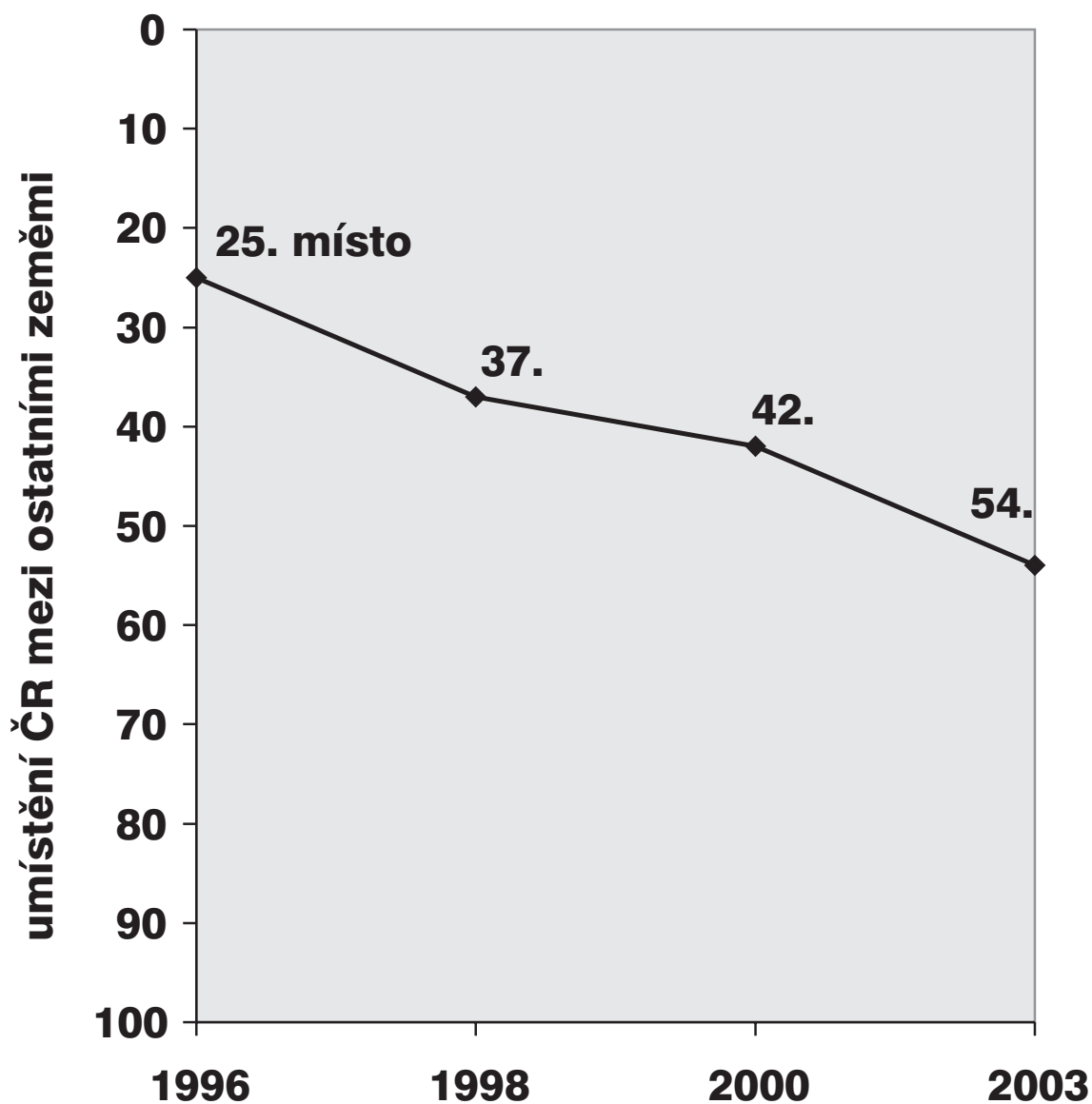

O malé důvěře občanů v Policii svědčí fakt, že se na Policii ČR neobrátlí v situacích, které má policie řešit, celých 35% občanů a buď na věc rezignují nebo se snaží pomoci si spíše sami. V takovém případě zde vzniká velká latentní (skrytá) kriminalita, což ve skutečnosti znamená, že na území ČR dochází ke spáchání daleko většího počtu trestu činů s podstatně horší úspěšností jejich objasnění, než uvádějí oficiální statistiky.

1. Neúspěšný boj vlády a policie s korupcí

Postavení ČR na žebříčku korupce

(zdroj: Transparency International)

Gross chce proti korupci agenty – provokatéry (MF Dnes, 21. 10. 2003, 9. 1. 2004)

Stát chce posílit roli agentů v boji proti korupci. Ministr vnitra Stanislav Gross má vypracovat návrh zákona obsahující možnost předstírané nabídky úplatku. Agenti by ho potom mohli beztrestně nabízet. Kritici tohoto návrhu však upozorňují na to, že může být velice snadno zneužit. Bývalý ministr spravedlnosti Jaroslav Bureš uvedl, že neví o členském státu Evropské unie, který by takové počinání považoval za legitimní a který by s ním pracoval. Stanislav Gross navrhuje,

aby se úředníkům, ale i třeba policistům, politikům a soudcům kontroloval majetek a testovalo se, jak jsou náchylní k braní úplatků. Měl by vzniknout speciální policejní útvar, jehož členové by v utajení zkoušeli úředníkům nabízet úplatku. Oficiální název zní „test integrity“. Proti řízené korupci protestuje nejsilnější opoziční strana ODS. „Nedovedu si představit, že by stát nabádal k trestné činnosti,“ uvedl stínový ministr vnitra za ODS Ivan Langer.

Dokázat braní úplatku je problém (idnes, 18. 5. 2004)

Ve chvíli, kdy fotbalem otřásá největší korupční skandál v historii a policie podezřívá z úplatků řadu komunálních politiků, přichází ministr vnitra s překvapivou informací, které však lze jen ztěží uvěřit: korupce v Česku ubývá. Zatímco řada průzkumů i nespočet telefonátů do redakce MF Dnes vypovídá o uplácení na nejrůznějších místech, zpráva ministra vnitra tvrdí opak. Podle zprávy o korupci bylo v roce 2003 odsouzeno za podplácení jen 53 lidí. V roce 2002 to bylo dvakrát tolik – 108. Méně lidí bylo odsouzeno i za přijímání úplatků, jen 96. V roce 2002 jich bylo 120. Jak je to možné? Hlavní problém je v tom, a upozorňuje na to i ministr vnitra Stanislav Gross, že policii a státnímu zastupitelství se nedaří úplatky prokázat.

Tisková zpráva Ivana Langera k Aktuálnímu vládnímu programu boje proti korupci, 19. 5. 2004

1. Zprávu ministra S. Grosse ani Aktualizovaný vládní program boje proti korupci není v žádném případě možné považovat za koncepční materiál. Tyto texty totiž naprosto pomíjejí analýzu samotné podstaty vzniku a existence korupce v naší společnosti a příčiny korupčního jednání.

Rozsah korupce ve společnosti je přímo úměrný rozsahu kompetencí, kterými stát na všech svých úrovních reguluje životy občanů. Právě za vlády ČSSD došlo a dochází k obrovskému bobtnání státní mašinérie, k růstu veřejnoprávních regulací a posilování moci byrokracie. Jinými slovy, právě ČSSD svojí politikou podporuje růst korupčního prostředí

2. Texty zcela pomíjejí klíčový problém boje proti korupci, a to omezování korupčního prostředí a snižování motivace (důvodů) vedoucích ke korupčnímu jednání. Materiál ministra vnitra S. Grosse se zbývá třebaže důležitou, z pohledu důležitosti až druhotnou částí boje proti korupci, a to problematikou samotného postihu korupčního jednání.

Zpráva předkládá několik návrhů, jak problém korupce „řešit“. Jsou mezi nimi např. majetková přiznání, širší pravomoci úředníkům ke zjištění potřebných informací, tzv. test integrity neboli zavádění policejních agentů provokatérů, kriminalizace neoznámení či nepřekažení trestných činů souvisejících s korupcí a další návrhy, které jenom dokazují, že **vláda nechápe nebo nechce chápat podstatu korupce, příčiny jejího vzniku, podmínky existence a šíření korupce ve společnosti**. Vláda si v této oblasti počíná jako lékař, který léčí pacienta a protože nezná příčiny jeho nesnáží, tak mu napřed zkouší pustit žilou, potom uřezat celou ruku, zkouší skotské stříky, napřed teplé, pak studené zába-

ly, ale podstatu nemoci neřeší, což vede k ohrožení pacienta na životě a nakonec i k jeho smrti.

3. Ministr vnitra S. Gross zcela pomíjí negativní roli, kterou v souvislosti s korupcí u nás sehrává samotná vláda, a to svými konkrétními rozhodnutími a rozhodnutími, učiněnými na úrovni jednotlivých ministerstev.

Bez jakékoli nadsázky lze říci, že čím více sociální demokracie proti korupci bojuje, tím více korupce u nás bují. Příčina je nasnadě: **ČSSD proti korupci bojuje slovy, zatímco činy ji podporuje.** A to neprůhledností svého rozhodování o významných státních zakázkách či privatizačních rozhodnutí (dálnice D 47, stíhačky Grippen, severočeské doly, Královopolská strojírna Brno, „prodej“ IPB, Platební agentura na ministerstvu zemědělství, prodej mlékárny MADETA, zakázky na pistole a pouzdra na ministerstvu vnitra, zastupování státu v arbitráži se CME a mnoho dalších).

4. Materiál se zavádějícími statistikami snaží vzbudit dojem, že korupce v České republice klesá, zatímco mezinárodní organizace a průzkumy veřejného mínění u nás prokazují pravý opak.

Ministr vnitra ve zprávě uvádí přehled zjištěných a objasněných trestných činů souvisejících s korupcí se závěrem, že počet zaevidovaných trestných činů v této oblasti klesá (s výjimkou zneužívání pravomoci veřejného činitele). Do jaké míry je ale možné věřit těmto číslům, když např. počet zjištěných případů přijímání úplatku byl pouhých 49 případů? Výzkumy veřejného mínění a **postavení České republiky na žebříčku korupce** zpracovávaného mezinárodní organizací Transparency International však dokazují něco jiného. V tomto žebříčku **Česká republika neustále klesá, a to z 25. místa v roce 1996 až na 54. místo v roce 2003, tedy mezi „banánové republiky“.** Z výzkumů veřejného mínění vyplývá, že s korupcí se ve svém okolí setkalo 76 % dotázaných a 52 % úplatek dokonce poskytlo.

5. Předložený materiál jde svým tlakem na posilování pravomocí represivních složek státu v boji proti korupci zcela proti realitě posledních let, neboť průzkumy veřejného mínění prokazují nelichotivý závěr, že právě za vedení S. Grosse je Policie ČR považována za jednu z nejzkorumpovanějších státních institucí v ČR

Od září 2002 do září 2003 zaznamenala Policie ČR dramatický pokles důvěry v očích občanů, a to z 63% na 38%. V roce 2003 pak došlo k **výraznému nárůstu trestných činů souvisejících s korupcí u příslušníků Policie ČR** oproti předcházejícímu roku (v roce 2002 bylo u sledovaných trestných činů objasněno 253 případů, v roce 2003 již 337 případů, tj. nárůst o 33%). Uplynulý rok byl rokem plným skandálů provázejících veřejné zakázky Policie ČR. Za této situace je na místě nejprve usilovat o důkladnou očistu policejního sboru, o získání důvěry veřejnosti a teprve poté usilovat o rozšiřování svým pravomocí, znamenající další omezování práv občanů a vpád do jejich soukromí. Neexistuje totiž jistota, že těchto pravomocí nebude samotnými policisty zneužíváno, a že jejich počínání bude prosto korupce

Zlepšení kritického stavu v oblasti korupce je možné dosáhnout pouze těmito prostředky:

1. zmenšování prostoru pro korupci – zastavení bobtnání státní byrokracie a její postupná redukce. Např. místo zřízení finanční policie (mimořádně, policisté a bývalí celníci, ze kterých se má skládat, jsou občany považováni za nejzkorumpovanější povolání) zavést rovnou daň a jednoduchý daňový systém. Místo vypisování stále nových dotačních programů (jejichž neprůhlednost je podle Zprávy jedním ze zdrojů korupce) nechat občanům a firmám co nejvíce prostředků, ať si o nich sami rozhodují. Platí totiž, že **čím méně o nás bude někdo rozhodovat, tím menší potřeba bude někoho korumpovat**. Jinými slovy – **čím méně bude úředníků, čím méně bude razítek, tím méně bude korupce**
2. důsledný zákon o střetu zájmů – racionální rozšíření okruhu veřejných činitelů, kteří budou (pod hrozbou sankcí) povinni oznamovat své majetkové poměry.
3. **důsledné potírání korupce**, její odhalování, vyšetřování a dokazování korupčního jednání Policií ČR. Zde je nutno podotknout, že **na prvním místě sama Policie ČR musí projít v této oblasti důslednou očistou** a teprve poté je možné uvažovat o posilování jejich pravomocí

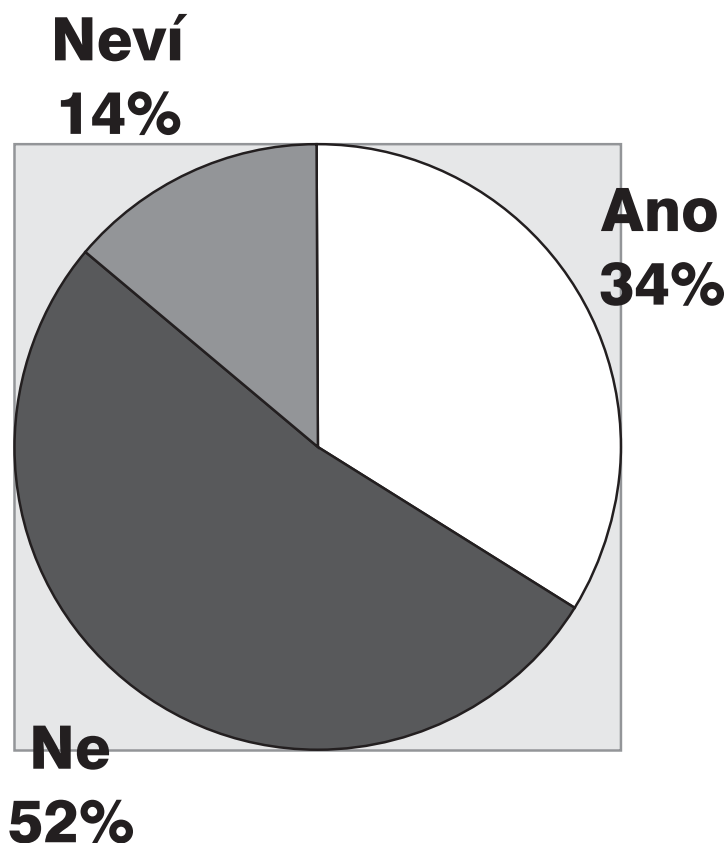
*Závěr: Přes veškerá prohlášení a sliby vlády sociální demokracie míra korupce v České republice neustále roste. Bez jakékoliv nadsázky lze říct: **čím více sociální demokracie proti korupci bojuje, tím více korupce u nás bují**. Příčina je nasnadě: ČSSD proti korupci bojuje slovy, zatímco činy ji podporuje. A to sama neprůhledností svého rozhodování – ať už o významných státních zakázkách (dálnice D-47, stíhačky Gripen, Platební agentura na MZe, policejní pistole a pouzdra, policejní neprůstřelné vesty, atd.) či v privatizačních rozhodnutích (Severočeské doly, mlékárna Madeta,...) nebo podporou a vytvářením neprůhledného legislativního prostředí a neschopností zlepšit fungování státních institucí. Dosazování přátel ČSSD (ale i celé koalice) do všech významných funkcí v podnicích se státní účastí, ale i většiny státních institucí, bez zce-la objektivních a transparentních výběrových řízení, není také ničím jiným, než rozšiřováním prostoru pro korupční bujení.*

2. Korupce u policie

Odhalování korupce v řadách policie

(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

Otázka: Myslíte si, že se Policie ČR snaží dostatečně prošetřit případy korupce jednotlivých policistů?

Policisté při své práci často rozhodují o právech a povinnostech druhých osob. Není tedy divu, že se velmi často dostávají do situací, kdy sami mohou požadovat nebo je jim jinými nabízen úplatek, aby rozhodli v jejich prospěch. S tím se ovšem musí již při výběru budoucích příslušníků Policie ČR počítat a psychotesty musí být zaměřeny na jejich schopnost takovým lákavým nabídkám odolat. Fakta nás ale přesvědčují o tom, že se tak neděje a že stále velké množství policistů těmto lákadlům propadá. Svědčí o tom nejen průzkumy veřejného mínění, ale i statistická čísla. V roce 2003 bylo zaznamenáno mezi policisty nejvíce trestných činů úplatkářství v historii Policie ČR. Lidé s tímto stavem nejsou spokojeni. 46% občanů se domnívá, že policisté často zneužívají své postavení a dávají jasně najevo, že způsob, jakým vedení Policie ČR prošetřuje případy korupce ve svých řadách, je nedostačující.

Brali úplatky od opilých řidičů (MF Dnes, 6. 10. 2003)

Na jižní Moravě čelí dva policisté obvinění, že za úplatky nechávali opilé šoféry vyváznout s mírnými tresty. Na případ se přišlo při sledování jednoho z brněnských policistů, který byl již dříve obviněn, že za úplatu zprostředkoval získání řidičských průkazů. Řidiči přistižení s alkoholem v krvi podle státního zástupce Radka Hůlky předávali policistům úplatky ve výši od 10 do 30 tisíc. Policisté na oplátku přislíbili, že pro ně zajistí mírnější tresty. Spolu s dvojicí policistů byli obviněni i dva úředníci brněnského magistrátu.

Kriminalista před soud za přijímání úplatku (Právo 24. 2. 2004)

Žalobce koncem týdne navrhne postavit před soud kriminalistu z Prahy 3, který je stíhán za přijímání úplatku a zneužívání pravomoci veřejného činitele. Učiní tak poté, co si obviněný a jeho obhájce ve čtvrtek prostudují vyšetřovací spis. „Téhož dne bude věc předána městskému státnímu zastupitelství s návrhem na podání obžaloby,“ řekl náměstek obvodního státního zástupce Prahy 1 Michal Zachystal. Policistovi po třináctileté službě ve sboru hrozí nyní dva roky až osm let vězení. Případ se stal krátce před loňskými Vánoci. Kriminalista tehdy ve služebně v Praze 3 vyslychal muže obviněného z podvodu. Přitom mu naznačil, že si o svátcích asi pobude ve vazební věznici. Pak ale policista otočil a podle obviněného mu nabídl, že ho za půl milionu korun pustí domů. Nakonec se dohodli na částce 50 tisíc korun. Muž událost oznámil. Na předání peněz již dohlížela policie. Do kauzy pak vstoupila Inspekce ministra vnitra, která státnímu zástupci navrhla podezřelého obvinít. Trestní stíhání odstartovalo počátkem ledna.

Policista čelí obvinění, že žádal úplatek za prezidentskou milost (ČTK, 19. 5. 2004)

Jindřichohradecký policejní komisař P. K. je podezřelý z korupce. S dalším mužem podle obvinění přislíbili odsouzenému muži, že pro něj za dvoumilionový úplatek zařídí milost prezidenta republiky. Jsou stíháni pro trestný čin nepřímého úplatkářství, sdělil dnes ČTK okresní státní zástupce pro Prahu-východ František Krejčí. Obvinění padla 24. dubna. Zároveň s komisařem okresního policejního ředitelství v Jindřichově Hradci je stíhán i podnikatel J.D. z Kunžaku. Hrozí jim až dva roky vězení. Podle státního zástupce žádali dvoumilionový úplatek od P. Š., který si ve vězení odpykává nepodmíněný trest. Za peníze odsouzenému podle obvinění slíbili, že pro něj zařídí udělení milosti prezidentem při příležitosti vstupu země do EU. Podezření hovoří o tom, že podnikatel J. D. dokonce převzal od družky odsouzeného 400.000 korun, doplnil Krejčí. Korupce v řadách policie je palčivý problém, na který veřejnost již delší dobu poukazuje. Před pražským obvodním soudem se začal minulý týden zodpovídat z přijímání úplatku kriminalista Jiří Čermák. Podle obžaloby si řekl o úplatek výměnou za to, že u muže podezřelého z účasti na rozsáhlých podvodech nenavrhne uvalení vazby.

Policista vzal od trhovců úplatek a zastavil vyšetřování (Právo, 15. 6. 2004)

Úplatek v desítkách tisíc korun přijal chebský kriminalista Viktor Mařas od vietnamského trhovce za to, že upustil od jeho vyšetřování. Plzeňský státní zástupce Libor Řeřicha přiznal, že už zahájil trestní stíhání Mařase pro zneužití pravomoci veřejného činitele a přijímání úplatku.

Další kriminalista z Chebu stíhán za úplatek (Novinky, 16. 6. 2004)

Důvěryhodnost chebské policie se začíná hroutit. Státní zástupce, který minulý týden obvinil z korupce důstojníka z místní kriminálky Viktora Mařase, vyšetřuje dalšího kriminalistu pro podezření, že překročil svoji pravomoc, aby se nezákonně obohatil. Podle dobře informovaného zdroje se měl strážce zákona nechat podplatit od obchodníka za to, že mu nebude dělat problémy nepříjemnými kontrolami. „Policistu jsem obvinil z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele,“ potvrdil pouze státní zástupce Libor Řeřicha. Podle zdroje obviněný kriminalista kontaktoval prodejce mobilních telefonů na chebské tržnici Dragoun a požadoval po něm dva mobilní telefony. „Prodejci řekl, že vyšetřuje podezření z prodeje kradených mobilních telefonů a pokud mu mobily dá, nebude se pít po původu nabízeného zboží a ušetří ho i dalších kontrol s tím spojených. Obchodník skutečně později kriminalistovi dva mobily předal ale vše si tajně nahrál. Nahrávka je také jeden z nezvratných důkazů,“ upřesnil zdroj.

Šéf policistů je podezřelý z korupce (ČTK, 16. 6. 2004)

Šéf oddělení dálniční policie v Poříčanech na Kolínsku Josef Pomichálek je podezřelý z korupce. Před pěti lety údajně nabídl firmě Průmyslové stavby Žďár na Sázavou, že jí pomůže vyhrát výběrové řízení na opravu areálu, v němž sídlí jeho policejní služebna. Za informace, které společnosti pomohly k získání zakázky za 18 milionů korun, požadoval stavební materiál v hodnotě 50 tisíc korun.

Policista – rozhodčí je pro korupci mimo službu (MF Dnes, 10. 8. 2004, 14. 8. 2004)

Fotbalový rozhodčí z Plzně Vladimír Pastyřík je prvním ze sedmnácti lidí obviněných z korupce souvisící s fotbalovou Viktorií Žižkov, komu vyšetřování citelně zasáhne do kariéry. Pracuje totiž u policie a jeho nadřízený jej postavil mimo službu. Pastyřík pracuje u policie v jednom z nejutajovanějších útvarů – je členem sledovací služby, tedy útvaru, který na základě soudního schválení tajně sleduje podezřelé osoby. Byl obviněn za to, že si nechal slíbit úplatek od manažera Viktorie Žižkov v zápase proti FC Brno z letošního února, který Žižkov vyhrál 2:0.

Závěr: Je alarmující, že lidé považují Policie ČR za jednu z nejzkorumpovanějších institucí. Vždyť by to měly být právě příslušníci policie, kteří svým chováním půjdou ostatním příkladem a nekompromisně zatočí s každým, kdo se je bude snažit uplatit. Bohužel se tak neděje. Policie ČR je navíc bezradná i při odhalování trestné činnosti související s korupcí a nedaří se jí tyto případy prokázat. A když už se snaží občany přesvědčit o tom, že umí chytit i velké ryby (viz. účelově vedené trestní stíhání v kauze Kořistka), prokáže státní zastupitelství, že policejní orgány spolu s dozorujícím státním zástupcem postupovaly v rozporu se zákonem. Takovým způsobem se korupce potírat opravdu nedá.

Příčin problému korupce v řadách Policie ČR je celá řada. Začíná to špatnou personální politikou, a to zejména při výběru nováčků, demotivujícím systémem odměňování a pokračuje přes špatné kontroly ze strany nadřízených orgánů až k falešné solidaritě mezi policisty.

Ke zlepšení v této oblasti je třeba zasáhnout do celého systému fungování Policie ČR. Policisté si musejí uvědomovat svou roli a důsledně ji hájit, musí si vybudovat přirozený respekt, kdy občan ani nenapadne nabízet policistovi úplatek, protože bude vědět, že tvrdě narazí. Na začátku však musí policie projít důslednou očištěnou. Bližší podrobnosti viz. materiál stínového ministra vnitra Modrá šance pro slušné lidi. Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené. V rámci tohoto tlaku pak provádět hodnocení služebních funkcionářů podle toho, jak pracují jejich podřízení a jak se tito funkcionáři dokázali vyrovnat s případnými prohřešky svých podřízených. V návaznosti na toto hodnocení pak provádět i odměňování služebních funkcionářů.

3. Pod svícnem je největší tma

I přes neustálé upozorňování jak ze strany médií, tak ze strany politiků dochází v Policii ČR i nadále k uzavírání veřejných zakázek, při kterých dochází k porušování zadávacích podmínek ze strany zadavatele a zakázky jsou provázány trestnou činností. Rovněž se můžeme setkat s veřejnými zakázkami, při kterých stát nakupuje bez uvážení za miliardy nepotřebné zboží. Policie ČR by tu měla být od toho, aby podezřelé zakázky vyšetřovala. Ve skutečnosti však sama svým jednáním vyvolává pochybnosti o zákonnosti svých vlastních veřejných zakázek a jejich nevhodností utrácí miliardy z kapes daňových poplatníků.

Průstřelné vesty pro policisty (písemná interpelace poslance Ivana Langera, 24. 3. 2004)

V Obchodním věstníku číslo 20/2003 ze dne 21. 5. 2003 byla pod značkou 171317-20/03 vyhlášena veřejná obchodní soutěž na dodávku balistických ochranných prostředků pro potřeby Policie ČR. Dne 3. března 2004 byla dle Obchodního věstníku uzavřena smlouva se společností PETRIS Solnice, spol. s r. o. s nabídkovou cenou 45,526.191 Kč vč. DPH. Smlouva byla s touto firmou podepsána přesto, že její nabídka nesplňovala jeden ze základních požadavků, který stanoví, že „chráněná plocha se požaduje i v bocích uživatele (po celém obvodu horní části trupu v čelním, bočním a zadním profilu) a částečně v přední a zadní části ramen“. Vítězná firma do soutěže předložila vesty, u kterých je požadovaná odolnost pouze na ploše kompozitové desky o rozměrech 25x30 cm. Tato plocha nekryje trup zcela ani z přední ani ze zadní části a již vůbec ne z boku nebo části ramen. Tím je vážně ohrožen život zasahujících policistů. Smlouva byla uzavřena i přesto, že odpovědné orgány byly na tyto nedostatky upozorňovány. Takové jednání vyvolává podezření z možné korupce.

Při zadávání soutěžních podmínek se navíc vycházelo z normy ČSN 395360, která je již velmi zastaralá a byl podán návrh na její zrušení. Přesto jsou i nadále podle této nevyhovující normy připravovány další obchodní veřejné soutěže.

Policie navrhla obžalovat policejního úředníka za nákup počítačů (ČTK, 25. 2. 2004)

Policie navrhla postavit před soud civilního zaměstnance policejního prezidia, který je stíhán kvůli nevhodnému nákupu počítačů pro policii. Je podezřelý z toho, že nezákonným jednáním způsobil škodu kolem 4,5 milionu korun. Jednačtyřicetiletý muž čelí obvinění z porušování povinnosti při správě cizího majetku a hrozí mu až pět let vězení. Podle tisku jde o vedoucího nákupu výpočetní techniky Vladimíra Pavlíka, který ročně rozhodoval o obchodech za 50 milionů korun. Při výběru firmy na dodávku počítačů nepostupoval podle policie podle zákona o zadávání veřejných zakázek. Podle dostupných informací dal při výběrovém řízení přednost firmě své přítelkyně, která počítače nakoupila a policii prodala s vysokým ziskem.

Policisté mají strach ze svých pistolí. Ty mají další vady (MF Dnes 23., 24., 30. 6. 2004)

Dva tisíce policistů speciálních jednotek se cítí ohroženo pistolí CZ 75D Compact z České zbrojovky Uherský Brod. Z většiny zbraní odpadávají svítilny s laserovými zaměřovači. Policisté tvrdí, že bez těchto důležitých doplňků jsou pistole k ničemu a dokonce je ohrožují na životech. Zásahové jednotky dokonce mohou být bez dodávky pistolí, která byla pro vady pozastavena, ochromeny. V testech ze 17 pistolí uspěly pouze 3. Zbrojovka však tvrdí, že dodala to, co si policie objednala. Za dobu testování nových pistolí není tato vada první. Mezi jiné vady patří například uvolňování šroubů, časté vzpříčování nábojů, selhávání při výstřelu, nedostatečné jištění proti samovolnému výstřelu při pádu zbraně, zablokování zásobníků v rámu pistole či jejich rozpadávání či to, že reflexní body na muškách bývají umístěny šikmo, což vede k nepřesné pudové střelbě.

Přezbrojení Policie ČR novými pistolemi provázejí od počátku nejasnosti a problémy. O zakázce na dodávku nových pistolí rozhodoval člověk napojený na zbrojařský průmysl. Tento člověk spolu s ekonomickou náměstkyní Pánkovou čelí obvinění, že podezřelým řízením na dodávku nových pistolí a pouzder připravili policii o více než 10 milionů korun.

Policejní prezidium nakupovalo předražené součástky bez výběrového řízení (Právo, 2. 11. 2004, ČTK 4. 11. 2004)

Dva zaměstnanci policejního prezidia před třemi lety vybrali firmu, od které policie za zhruba 17 milionů nakoupila součástky samopalů pro své speciální jednotky. V pondělí své rozhodnutí začali vysvětlovat u soudu. Podle žalobkyně totiž zvolili draze a navíc bez výběrového řízení. Na rok 2001 naplánovalo policejní prezidium doplňovat výbavu samopalů určených pro elitní policisty, například členy Útvaru rychlého nasazení, laserovými i jinými zaměřovači. Výběr materiálu byl mj. přidělen dvěma civilním zaměstnancům prezidia, devětatřicetiletému Daliboru Součkovi z oddělení majetkové projekce a plánování a triapadesátiletému Jaroslavu Koberovi z oddělení nákupu. Ti od firmy C. I. D. Praha, s. r. o., která součástky dováží ze zahraničí, zaměřovače nakoupili za zmíněných zhruba 17 milionů korun. Podle žalobkyně Jany Bugárové ovšem jednali v rozporu s rozkazem policejního prezidenta a navíc protizákonně hned v několika bodech. „Neprovedli průzkum trhu, jednotlivé výrobky neporovnali. Ač požadavky mohlo splnit více subjektů, navrhli a prosadili, aby byl osloven jen jeden,“ konstatovala. Bugárová míní, že firma měla součástky předražené. Část z nich, které prezidium zakoupilo za více než 10 milionů, totiž společnost získala za zhruba tři miliony. Druhý soubor stál více než šest milionů, ovšem prodejce jich nabyl za přibližně 2,5 milionů. Oba muži jsou obžalováni z trestných činů porušování závazných pravidel hospodářského styku a porušování povinností při správě cizího majetku. I přes tato obvinění pracují oba nadále na policejním prezidiu.

Dne 4. 11. 2004 byli tito zaměstnanci pražským městským soudem zproštěni obžaloby, podle soudu tedy nespáchali trestný čin. To však nic nemění na skuteč-

nosti, že postup zaměstnanců při tomto nákupu nebyl profesionální a na předraženém nákupu přišlo Policejní prezidium o několik milionů korun.

Závěr: Při zadávání veřejných zakázek a následném výběru dodavatelů je vždy třeba postupovat co nejtransparentněji, pečlivě uvážit nutnost a vhodnost nakupovaného zboží či služeb, vytvořit systém fungující kontroly nakládání se státními prostředky a důkladně prověřovat jednotlivé nabídky, jejich kvalitu a cenu. Je třeba jasně definovat – kdo, co a proč má dělat, kdo, co a o čem má rozhodovat, kdo, proč a za co má nést odpovědnost.

4. Falešná solidarita

Kapitola „Falešná solidarita aneb Já na bráchu, brácha na mě“ upozorňuje na velký problém v řadách Policie ČR. Tento problém se projevuje nejen v krytí trestné činnosti mezi policisty navzájem, ale občané jej velmi silně pocítují zejména v případech, kdy se obracejí na Policii ČR se svými stížnostmi a podněty. Takové případy pak jednoznačně vzbuzují v občanech pocit zbytečnosti, pocit, že jejich stížnosti a podněty jsou zbytečné a že se jimi stejně nikdo nebude vážně zabývat. To se pak odráží v celkovém špatném pohledu občanů na Policii ČR. Policisté s vědomím solidarity nabývají dojmu, že se jim nemůže nic stát a že si mohou dovolit prakticky všechno. Výjimkou pak nejsou ani případy, kdy policisté kryjí své příbuzné nebo kamarády. Takoví policisté kazí dobré jméno Policie ČR a je proto nutné se jich co nejrychleji zbavit.

Za to, že kryli kolegu, dostali pouze podmínku (MF Dnes, 26. 6. 2004)

Pět karlovarských policistů potrestal soud za to, že mařili vyšetřování loupežného přepadení místní pošty. Z činu je obviněn jejich kolega. Toho pro nedostatek důkazů soud osvobodil. Klíčový důkaz – svědectví přepadených žen – zmařili kriminalisté (včetně otce podezřelého) tím, že přivedli Budíka po loupeži na poštu, čímž zmařili tzv. rekognici. Za zneužití pravomoci veřejného činitele odsoudil soud v Sokolově pětici policistů trestním příkazem k podmíněným trestům. Kriminalisté vznesli proti trestnímu příkazu odpor. Státní zástupce naznačil, že i u hlavního líčení nebude navrhopvat jiné než podmíněné tresty. I řadovým policistům z Karlových Var se tyto tresty zdají nepřiměřeně nízké.

Policista kryl podezřelé kolegy (Lidové noviny, 28. 7. 2004)

Soud potrestal policejního inspektora z Jablunkova Romana Byrtuse za to, že se snažil krýt své dva kolegy, podezřelé z trestné činnosti. Podle obžaloby kryl krádež medailí, z níž byli podezřelí jeho dva kolegové. „Porušil své povinnosti a místo sepsání protokolu o trestním oznámení kontaktoval možného pachatele a snažil se zabránit jeho trestnímu stíhání,“ uvedl soudce. Okresní soud v Novém Jičíně jej za zneužití pravomoci veřejného činitele a nadřování odsoudil k šestiměsíčnímu podmíněnému trestu a zákazu činnosti u policie na tři roky. Byrtusovi kolegové jsou podezřelí z krádeže. Soud je ale pro nedostatek důkazů zprostil. Jedním z podezřelých je i syn okresního policejního ředitele Václav Habrnál.

Policista kryl kamaráda pytláka (Právo, 11. 2. 2004)

Do opletaček se zákonem se dostal 23letý nadstrážmistr z policejního oddělení v Plané na Tachovsku. Je podezřelý, že zneužil úřední pravomoc, aby vytáhl z bryndy svého kamaráda, kterého loni v létě přistihla rybářská stráž, jak bez povolenky chytá ryby na Jesenické přehradě u Chebu. Státní zástupce má důkazy o tom, že pytláčil dokonce v přítomnosti strážce zákona, který se později snažil

ovlivnit trestní řízení. Policista byl obviněn z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele.

Závěr: Řešení tohoto problému musí být řešením systémovým, spočívajícím zejména v důsledné očistě Policie ČR, v kvalitním výběru policistů a jejich odborné přípravě a zejména pak v posílení kontrolních mechanismů a jejich důsledné oddělení od zbývajících složek Policie ČR. Zejména by mělo dojít ke zrušení Inspekce ministra vnitra v její stávající podobě a její převedení z resortu ministerstva vnitra do struktury státního zastupitelství v podobě zřízení specializovaného úřadu, který se bude zabývat odhalováním a vyšetřováním trestné činnosti policistů. Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené.

5. Policisté: piráti silnic a opilí řidiči

V České republice roste každým rokem počet dopravních nehod i počet osob usmrcených při těchto nehodách. Policie ČR by měla dělat vše proto, aby řidiči, kteří porušují dopravní předpisy, byly za své přestupky či dokonce trestné činy potrestáni. Jako řidiči by pak policisté měli jít ostatním řidičům příkladem. Místo toho každým rokem stoupá počet dopravních nehod způsobených policisty. Při těchto nehodách dochází k velkým materiálním škodám, k vážným zraněním a dokonce i k úmrtím. Významnou roli v těchto nehodách hraje i alkohol. Mezi viníky nehod pak bývají nejen řadoví policisté, ale i policisté ve vedoucích funkcích. Špatným příkladem všem řidičům a policistům zejména jde i sám bývalý ministr vnitra Stanislav Gross, který si ráno rád přispí a tak byl několikrát novináři usvědčen z toho, jak jede (neřídil však osobně, nýbrž jeho řidič) nebezpečně nepovolenou rychlostí v místech, kde děti chodí do školy a porušuje i jiné dopravní předpisy. Takové jednání pak vyvolává i v řidičích pocit beztrestnosti, pocit, že když předpisy porušují i sami policisté a dokonce i ministr vnitra, že ani pro ně neplatí dopravní předpisy. Policie ČR tak ztrácí tolik potřebný respekt, bez kterého nemůže obnovit pořádek na českých silnicích.

Policie nedodrží dopravní předpisy (MF Dnes, 14. 10. 2003)

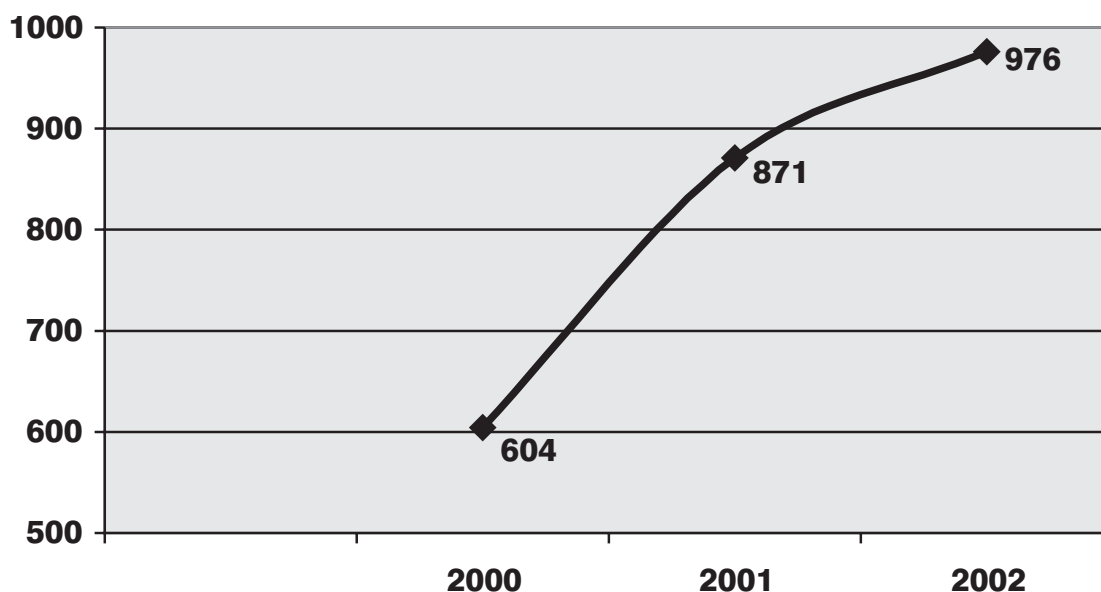
Policejní řidiči bezdůvodně porušují zákazy a překračují rychlost. Mezi nejčastější přestupky patří kromě nedovolené rychlosti též projíždění zákazu vjezdu, parkování na zákazu parkování či řízení bez připoutání bezpečnostními pásy. Hromadné porušování dopravních předpisů policejními řidiči odhalil průzkum České televize a MF Dnes. Reportéři v českých městech zjistili, že vytipovaná místa projelo v rozporu s předpisy 90% policejních aut. Například v Praze na křižovatce u Anděla projelo zákazem vjezdu za hodinu šestnáct policejních aut, žádné nemělo zapnutý maják. Policisté přitom musí dodržovat předpisy jako normální řidiči. Jedinou výjimkou je, pokud jedou se zapnutým majákem k případu. Za přestupky však neplatí žádné pokuty. Dopravní psycholog Martin Kořán míní, že takové chování policistů má devastující vliv na normální řidiče, kteří mají tendenci podobné chování opakovat.

Policisté zaviní stovky nehod ročně (MF Dnes, 15. 10. 2003)

Evropská ulice v Praze, všední den dopoledne. Čtyřproudovou třídou se řítí stovky aut. Řada z nich překračuje povolenou rychlost. Některé vozy jedou ještě rychleji: bílé Felicie se zeleným pruhem na boku a s nápisem Policie. Ručička na jejich tachometru musí ukazovat ke stovce. Ze statistik policejního prezidia vyplývá, že počet dopravních nehod způsobených policisty narůstá. Zatímco před třemi lety zavinili policisté 604 nehod, v roce 2002 to bylo již 976 havárií.

Dopravní nehody zaviněné policisty

(zdroj: Policejní prezídium)

Policistka ve služebním voze srazila chlapce (MF Dnes, 11. 11. 2003)

Devítiletého chlapce srazila bruntálská policistka, která řídila služební automobil. Policistka nestačila zabrzdit u přechodu nedaleko centra Bruntálu. Dechová zkouška vyloučila u řidičky alkohol.

Opilý policista boural a pak se choval arogantně (MF Dnes, 25., 26. 11. 2003)

Opilých řidičů neustále přibývá. A pijí dokonce i ti, kteří by to už vůbec dělat neměli – policisté. Včera se ukázalo, že pod vlivem alkoholu boural další z nich. Čtyřiatřítiletý policista řídil vůz Opel Calibra, vezl svého kolegu a dvě barmanky. Nezvládl řízení, v zatáčce vyletěl ze silnice a narazil do stromu. Všechny tři pasažéry zranil. Po havárii měl v krvi 1,43 promile alkoholu. Podle svědků se opilí policisté chovali arogantně. „Viděl jsem, jak se řidič i jeho kolega chovali po bouračce arogantně ve smyslu my jsme přece policisté a dýchat nebudeme,“ uvedl velitel dobrovolných hasičů z Nejdku Zdeněk Macháček.

Policista prý zavinil nehodu, při níž bylo zraněno sedm lidí (Deníky Bohemia, 2. 12. 2003)

Ze zavinění dopravní nehody, při níž bylo v neděli v Mostě zraněno sedm lidí, je podezřelý policista z Mostu. Na nájezdu na Nový most vjel s vozem Opel do protisměru a čelně se srazil s protijedoucím Nissanem. Šest lidí bylo zraněno lehce, jeden těžce. Škoda na vozidlech dosáhla 200.000 korun. Děčínský policejní mluv-

čí Jiří Rolla listu řekl, že vyšetřování nehody ještě neskončilo. Informaci o účasti policisty na dopravní nehodě deníku potvrdil pracovník tiskového odboru ministerstva vnitra Petr Vorlíček. Nehodu podle něj šetří inspekce ministra vnitra. Policisté se domnívají, že řidič Opelu se zřejmě spletl a do protisměru vjel v domnění, že jede v jednosměrné ulici, píše list. Někteří účastníci nehody tvrdí, že Opel předjížděl jiné auto v nepřehledném úseku.

300 policistů nevědělo, že pro ně platí předpisy (Právo, 17. 1. 2004)

Kontroly chování policistů na silnicích probíhající od loňského října ukázaly, že kolem tři sta policistů se domnívalo, že pro ně neplatí pravidla silničního provozu a bezdůvodně je porušili. Tři z kontrolovaných byli navíc pod vlivem alkoholu. Nejčastěji měli policisté problémy s používáním bezpečnostních pásů, s nesprávným parkováním nebo s chybějícími doklady. Dalších přestupků se dopustili nesprávným způsobem jízdy, překročením povolené rychlosti a jízdou na červenou.

Policista je podezřelý, že odjel od nehody (MF Dnes, 6. 2. 2004)

Kriminalista z Volar přivezl na svou služebnu poškozené auto. Jeho kolegové teď prošetřují, zda šrámy na neoznačeném policejním voze nepocházejí z dopravní nehody, při které neznámý řidič přímo v centru Volar srazil cyklistu a ujel. Muž jedoucí na kole po nehodě skončil na jednotce intenzivní péče.

Policista je podezřelý, že opilý havaroval a ujel (Právo, 18. 2. 2004)

Jednapadesátiletý důstojník z referátu cizinecké policie v Rozvadově na Tachovsku je podezřelý, že opilý způsobil dopravní nehodu a z místa ujel. Později, když jej zajistili policisté z dopravní policie, nadýchal 2,57 promile alkoholu. Při nehodě nebyl nikdo vážněji zraněn. „Nehoda je v šetření. Až se seznámím s výsledky vyšetřování, rozhodnu o případném personálním opatření,“ řekl ředitel západočeské pohraniční a cizinecké policie Helmut Immig. Havárie se stala v pondělí kolem 19:00. Policista, který byl v té době mimo službu, jel soukromým vozem Audi od hraničního přechodu Rozvadov směrem do obce. „Na rovném úseku silnice vlivem silné opilosti nezvládl řízení, vjel do protisměru, kde se bočně střetl s projíždějícím vozidlem Ford Scorpio, které táhlo přívěs. Po střetu řidič Audi sešlápl plyn a ujel,“ popsal nehodu policista, který je seznámen s jejím vyšetřováním. Kolem nehody jsou podle Immiga ještě nejasnosti.

Elitní důstojník se opil a boural (MF Dnes, 28. 2. 2004)

Policejní důstojník elitní protikorupční jednotky Ladislav Zmrhal boural opilý ve služebním autě. Byl propuštěn na hodinu. Stal se tak jedním z prvních důstojníků, na kterého dopadla nová tvrdší pravidla. Donedávna byli totiž policisté,

kteří řídili opilí, trestáni jen kázeňsky. Podle informací MF Dnes, měl policista v krvi 1,7 promile alkoholu.

Policista je podezřelý, že řídil opilý (Lidové noviny, 2. 3. 2004)

Jeden z pracovníků jihomoravské cizinecké a pohraniční policie v sobotu havaroval se svým vozem v Chvalovicích na Znojemsku. Policista skončil po nehodě s otřesem mozku v nemocnici. Podle dostupných informací řídil opilý. „Podezření z řízení v opilosti v tomto případě skutečně je. Čekáme na výsledky testů krve,“ potvrdil policejní mluvčí Roman Skřeppek. Nehoda se stala v noci na sobotu na silnici mezi Šatovem a Chvalovicemi. Policista měl volno a cestoval ve svém voze. Náhle přešel do protisměru a narazil do zaparkované Mazdy, kterou tím odmrštil na nedaleko stojící Felicii. Pokud se podezření z řízení v opilosti skutečně prokáže, příslušníka čeká kázeňský trest, a to možná až v podobě propuštění z řad policie.

Policista srazil na přechodu pětileté dítě (lidovky, 15. 6. 2004)

Naštěstí mimo ohrožení života je šestiletý chlapec, kterého ráno srazil v Trutnově policista. K nehodě došlo na přechodu pro chodce v Polské ulici. Dítě, které doprovázela matka, zranil strážce zákona, jenž řídil vlastní automobil. „Dítě, které po nehodě převezl vrtulník do královéhradecké fakultní nemocnice, je ve stabilizovaném stavu, mimo přímé ohrožení života. Bližší informace nebudeme podávat, nemáme k tomu souhlas jeho rodičů,“ řekl lékařský náměstek ředitele nemocnice Petr Tilšer. Podle ředitele trutnovské policie Ivana Bílka byl policista v době neštěstí mimo službu. „Přijali jsme personální opatření, aby se tento muž nemohl podílet na vyšetřování této dopravní nehody,“ řekl ředitel. Policie uvedla, že řidič se podrobil zkoušce na alkohol, která byla negativní. Bližší informace o chlapci a policistovi ale zveřejnit odmítla. Nehodu začala vyšetřovat inspekce ministra vnitra. „Inspekce nehodu šetří, případ by mohl být v ideálním případě uzavřen do jednoho měsíce,“ řekl Petr Vorlíček z tiskového odboru ministerstva vnitra. Policistovi podle něj v případě prokázání viny hrozí obvinění z ublížení na zdraví. Starosta Trutnova Ivan Adamec označil nehodu za tragické neštěstí. Srážka se totiž stala na rovném a přehledném úseku silnice mezi kruhovým objezdem v centru města a trutnovskou čtvrtí Poříčí. „Vůbec si neumím vysvětlit, jak se to stalo, ale údajně měl policista jet příliš rychle,“ řekl Adamec. Dodal, že přechody pro chodce v tomto úseku jsou kvůli vyšší bezpečnosti nasvícené speciálním osvětlením. „Policista podle mých informací slouží u trutnovské policie, takže situaci v tomto úseku musel dobře znát a tomu měl přizpůsobit i způsob jízdy,“ řekl Adamec.

Policistce naměřili po nehodě téměř dvě promile alkoholu (ČTK, 9. 8. 2004, MF Dnes, 10. 8. 2004)

Propuštění z práce čeká pravděpodobně na novojičínskou policistku, která je podezřelá, že řídila opilá a zavinila nehodu, když při výjezdu z vedlejší silnice ne-

dala přednost osobnímu autu, které jelo po hlavní silnici. Při nehodě nebyl naštěstí nikdo zraněn. Při dechové zkoušce policistky naměřil přístroj 1,88 promile.

Závěr: Dopravní nehoda se může stát každému z nás. Může se stát i policistovi. Za určitých okolností se to dá pochopit a omluvit. V žádném případě však nelze tolerovat případy, kdy policisté za volantem porušují zákony, a to například tím, že za volant usedají s alkoholem v krvi či se prohánějí po silnicích jako piráti. Těchto případů bohužel v poslední době přibývá. Příčin tohoto stavu je několik. Mezi ty hlavní příčiny patří již výše zmiňovaná falešná solidarita mezi policisty. Policisté tak usedají za volant s pocitem, že se jim nemůže nic stát a že je přeci jejich kolegové nebudou ani kontrolovat, natož tak pokutovat. Řešení spočívá v dvojí rovině. První je rovina represivní, v níž by mělo dojít ke zvýšení počtu a zpřísnění kontrol a ve vyvozování tvrdších trestů. Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené. Druhá rovina pak spočívá v lepší přípravě policistů na plnění jejich úkolů, a to včetně přípravy týkající se řízení motorových vozidel.

6. Policejní šlendrián

Tato kapitola patří k nejobsáhlejším. Jsou v ní vylíčeny případy selhání jednotlivců, šlendriánství, neochoty, neprofesionality. Tyto případy zároveň poukazují na nedostatky systémové, mezi které patří zejména nedostatečný výcvik a výzbroj, nekvalitní technika, nedostatečné využívání pravomocí či jejich neznalost, nedostatečná odborná a jazyková příprava a další. Většinou se nejedná o trestné činy, jde však o velmi závažná porušení služebních předpisů. Ve sledovaném období pak došlo v několika závažným případům útěků zadržovaných osob z rukou Policie ČR. Příčinou bylo opět šlendriánství policistů, kteří nedostatečně zajistili osoby zadržovaných. Tím mnohdy znevážili předchozí dobrou práci svých kolegů. Takový přístup policistů se následně odráží v postoji veřejnosti vůči Policii ČR, v její nedůvěře a neochotě obracet se na policii v případech, kde by to pro občana mělo být samozřejmostí. Občané podle průzkumů nenahlásí více než 1/3 případů, které by podle zákona Policie ČR měla řešit.

Vězni sedí pod falešnými jmény (MF Dnes, 20. 10. 2003)

V českých věznicích se objevují lidé, kteří si odpykávají tresty pod cizími jmény. Vězeňská služba přiznává, že tomu nedokáže zcela zabránit. Většinou jde o recidivisty, kteří se prokáží ukradeným nebo falešným občanským průkazem dosud netrestaného člověka. U soudu tudíž dostanou menší trest. Vinu přitom nenesou ani tolik věznic, jako spíš policie, která má do věznic dodat vězně s ověřenou totožností. Velmi často to však dělají jen formálně z registru, totožnost pak již neověřují. Aby takovým věcem Vězeňská služba zabránila, rozhodla se koupit nový počítačový systém, který bude vězně evidovat podle jedinečných rysů tváře.

Česku hrozí ostuda. Udává uprchlíky (MF Dnes, 10., 18. 11. 2003)

Kvůli účasti na několika protivládních demonstracích strávil 32letý Íránec za mřížemi už dva roky. V domnění, že bude v bezpečí, požádal v Česku o azyl. Ministerstvo vnitra, namísto aby jej chránilo, jej udalo íránské ambasádě. Výsledek se už dostavil. Íránská policie již vyslychala jeho bratra a pohrozila mu zatčením. Odpovědnost nesou odbor azylové politiky ministerstva vnitra a cizinecká policie.

O týden později ministerstvo vnitra přiznalo, že podobný postup je běžnou praxí. Česku za to hrozí mezinárodní ostuda.

Zadržovaný muž ujel policejním vozem (MF Dnes, 8. 11. 2003)

Měl to být rutinní zákrok, ale stalo se z něj drama. Zadržovaný výtržník unesl policistům v Děčíně pod nosem jejich vůz a dostal se i přes policejní uzávěry. Při vyšetřování jeho prohřešku nechali muže samotného v policejním autě a navíc

s klíčky v zapalování. Policisté si ještě navíc vymysleli historku o napadení útočnickem. Uprchlík se později přihlásil na policejním oddělení ve Slavkově u Brna.

Policii ostudně utekl násilník (MF Dnes, ČTK, 19. 11. 2003)

Nejprve se severočestí policisté chlubili obrovským úspěchem, o pár hodin později z toho byla ještě větší ostuda. Kriminalistům se nejprve podařilo zadržet nebezpečného násilníka Martina Dunu, který po celých Čechách napadl osmnáct žen. Večer však Duna přímo z policejní budovy, kde byl vyšetřován, uprchl. Při pátrací akci pak Dunu naštěstí opět dopadli. Duna uprchl z budovy Krajské správy policie v Ústí nad Labem. Měl pouta příliš volná, takže se z nich vysmekl. Navíc jej nikdo nehlídal. Seběhl schody a zastavil se u vrátnice, kde řekl, že jej vyšetřovatelé propustili. Vrátný jej, aniž si to ověřil, pustil ze dveří. Policisté jej znovu zadrželi ještě týž den v noci v místě bydliště na Děčínsku.

Hadí muž upláchl ze služebny na Klatovsku (Právo 4. 12. 2003)

Akrobatický výkon hodný hadího muže pomohl k cestě na svobodu 22letému Číňanovi, kterého v úterý umístila pohraniční policie po zadržení na služebnu v Debrníku na Klatovsku, protože neměl povolení k pobytu v ČR. Z uzamčené místnosti, kde cizinec čekal, až si ho vyzvedne eskorta a odveze do záchytného zařízení v Bálkové, se vypařil během 30 minut, kdy nebyl střežen. Ven se dostal zamřížovaným větracím okénkem zapuštěným ve zdi a umístěným bezmála dva a půl metru nad topením. Z druhé strany je přes čtyři metry nad zemí. „Případ prošetřují policisté z kontrolního oddělení. Pokud zjistí pochybení ze strany mých podřízených, přijmu kázeňské opatření,“ řekl Právu šéf západočeské pohraniční policie Helmut Immig. Okénko, kterým Číňan prolezl ven, má rozměry 82 krát 52 centimetrů. Je zajištěné drátěným pletivem a navíc zabezpečené mříží o velikosti ok 16 krát 38 centimetrů. „Osobně jsem byl na místě a vůbec nechápu, jak to ten člověk mohl dokázat,“ uvedl Immig. Podle něho policisté zadrženého cizince kontrolovali pravidelně po půl hodině. „Místní šéf oddělení tvrdí, že ho viděl naposledy v 18.40 a eskorta, která si ho měla vyzvednout, za ním přišla v 19.13, a to už tam nebyl,“ upřesnil Immig. Služební pes sledoval stopu až k německé hranici. „Ve středu nám volali němečtí kolegové, že uprchlého Číňana zadrželi,“ dodal.

Neonacisté řvali hesla proti Židům, policie nezasáhla (MF Dnes, 21., 24. 11. 2003)

Policie opět čelí kritice, že proti neonacistickým koncertům nepostupuje dost tvrdě. V sobotu totiž desítky policistů přihlíželi hudební party na Mělnicku, na níž se skandovalo „Vypalte synagogy“. MF Dnes získala videozáznam, na němž jsou antisemitská hesla snadno rozpoznatelná. Předseda židovské obce Tomáš Jelínek je přesvědčen, že policisté měli koncert okamžitě přerušit. Přitom ministr vnitra Stanislav Gross vyhlásil neonacistům válku a policistům slíbil pro případ zákroku pevnou půdu pod nohama.

Neonacisté opakovaně vyzývají k násilí a policisté se tváří, že nic neslyší. O víkendu policisté opět nechali bez povšimnutí výstřelky ultrapravicových extremistů na Opavsku a nezakročili proti nim. Ze sálu se přitom v průběhu koncertu ozývalo hajlování.

Policie přiznává další vážné omyly (MF Dnes, 8. 1. 2004)

S šokující informací včera přišla policie – našla deset případů, které byly považovány za sebevraždy, ale pravděpodobně šlo o vraždy. Policejní kontrolóři vrátili k přezkoumání deset kriminálních případů uzavřených verdiktem sebevraždy. Při studování spisů k těmto kauzám zjistili vážná pochybení při původním vyšetřování a mají podezření na násilné trestné činy. K přezkoumávání případů dochází v souvislosti s kauzou manželů Stodolových. Z celkem vybraných 552 podezřelých případů je zatím přezkoumáno kolem 200.

Zadržený muž utekl policii ze služebny (idnes, 9. 1. 2004)

Potřetí v krátké době nedokázali policisté na severu Čech uhlídat člověka, kterého zadrželi. Ve středu jim ze služebny v Duchcově na Teplicku uprchl muž podezřelý z krádeže. Asi po dvou hodinách jej opět dopadli v ulicích města. Policisté předvedli několik lidí a snažili se je držet odděleně. Jeden z policistů hlídal dva lidi najednou, každý z nich byl ovšem na jiném místě a jeden z nich situace využil k útěku.

Policistům utekl vězeň v poutech přímo ze služebního vozu (Lidové noviny, 2. 2. 2004)

Není tomu ani měsíc, co policistům uprchl v Duchcově na Teplicku muž podezřený z krádeží ještě před tím, než si vyslechl obvinění. Další faux pas se ochráncům zákona povedlo v pátek večer. Při převozu po Praze jim totiž ze služebního vozu utekl vazebně stíhaný muž s pouty na ruku. Jde o Jaroslava Soukupa, který je vyšetřován v souvislosti s nejrůznější trestnou činností. Policisté si sedmatřicetiletého muže vyzvedli v pankrácké věznici, aby ho mohli v rámci vyšetření vyslechnout na několika místech v metropoli. Když ale zastavili ve Ctiradově ulici v Praze 4, spoutaný muž z auta nečekaně vystoupil a utekl směrem do Vlastislavovy ulice. A to přesto, že s ním ve voze seděli tři policisté. „Pochopitelně ho pronásledovali, nicméně se jim ho nepodařilo zadržet,“ uvedl pražský policejní mluvčí Ladislav Bernášek. Policisté zatím muže marně pronásledují. Podezřelý zmizel i přes zapojení psovodů a snahu policistů v civilu.

Vyděrač utekl policistům z léčky a ještě je okradl (MF Dnes, 12. 2. 2004)

Policie se nechala zostudit od zatím neznámého zločince. Nebezpečný muž, který již delší dobu vydíral jednu havířovskou podnikatelku, si pohrál s elitními detektivy ze speciální policejní jednotky a zesměšnil je. Vyděrač si sice došel na

domluvené místo pro peníze, ale neskočil na známý trik a už na místě zjistil, že v krabici jsou jen papíry. Navíc odhalil, že je tam i odposlouchávací zařízení, odmontoval je, vyndal z něj baterie a ukradl je. Vyděrači se pak podařilo nepozorovaně zmizet, přestože v širokém okolí byli kriminalisté, kteří se chystali zakročit.

Policistům utekl další zadržený muž (TV Prima, 14. 3. 2004)

Policistům opět utekl zadržený muž a opět s pouty na rukou. Uprchl z budovy Městského soudu pro Prahu 9. Soudce měl rozhodnout, zda bude na muže uvalena vazba kvůli maření úředního rozhodnutí. V budově soudu muž řekl, že potřebuje na toaletu. Tam otevřel okno a vyskočil ven. Přesto, že se mu v tom pokoušeli zabránit dva ozbrojení policisté, zbyly po něm jen stopy v zemi.

Policii v Brně utekl ze služebny muž, zadržen byl po hodině (ČTK, 16. 3. 2004)

V Brně utekl minulé pondělí policistům z jejich služebny zadržený muž. O hodinu později byl dopaden. Z kanceláře na stanici uprchl oknem. Policistovi, který jej hlídal, namluvil, že potřebuje kvůli špatnému zdravotnímu stavu na chvíli otevřít okno. „Pachatel pak policistu zranil. Kolega ve službě selhal, a ode dneška proto už u nás nepracuje,“ řekl dnes ČTK brněnský policejní ředitel Jaroslav Vaněk. Případ je velmi kuriózní: zadržený byl před útekem zajištěn jen kvůli podání vysvětlení, a po výslechu by byl tedy propuštěn. Uprchlík své jednání odůvodnil tím, že jednal ve zkratku a druhý den po incidentu se dokonce přišel na stanici omluvit.

Policie obvinila nevinného, za chybu se neomluví (idnes, 20. 3. 2004)

Omylem ho obvinili z bombového útoku, zveřejnili jeho jméno i fotografii a dvanáct dní ho drželi ve vazbě. Přestože policie dopadla pravého pachatele, Štefana Kanalošovi se za svou chybu definitivně odmítla omluvit. Tehdy sedmatřicetiletého Štefana Kanaloše ze Sokolova obvinili policisté v roce 1999 z bombového atentátu ve vysočanské klinice v Praze. Na základě udání člověka, kterému policejní portrét pachatele v novinách připomínal právě Kanaloše. Tomu nepomohlo ani několikanásobně potvrzené alibi, že v době výbuchu chodil po úřadech, telefonoval a kupoval květiny v Sokolově. Ve vazbě mu policisté navíc zlomili zub a až po roce ho nechali nahlédnout do celého spisu, který o něm vedli. „Dvanáct dní jsem jako nevinný seděl v kriminálu v zemi, která si říká demokratická. A omluva žádná,“ říká Kanaloš. Chce se obrátit na mezinárodní soud pro lidská práva. Za Kanaloše se postavil i vládní zmocněnec pro lidská práva Jan Jařab. „Za nejzávažnější zásah do jeho práv považuji to, že už v době, kdy bylo trestní stíhání proti němu zastaveno, vyšetřovatel v televizi stejně pana Kanaloše označil za pravděpodobného viníka a trvale podezřelého. Všichni se k němu chovali jako k teroristovi, i když věděli, že jím není. Policie jednoznačně pochybila,“ uvedl Jařab.

Policisté zatkli Kanaloše dva měsíce po atentátu. Soudci a státnímu zástupci tehdy k uvalení vazby stačilo, že na něj při pochybné rekognici ukázaly prstem svědkyně z kliniky. Byl prý pachateli podobný. Skutečný atentátník, dopadený koncem loňského prosince, byl téměř o třicet let starší a zavalitější.

Policie špatně vyšetřila 27 sebevražd (MF Dnes, 11. 5. 2004)

Policisté se znovu vrátí k 27 případům úmrtí, které původně označili za sebevraždu, a budou zkoumat, jestli se mrtví ve skutečnosti nestali obětí vraždy. U 27 případů z celkových 552 totiž kontroloři zjistili, že policisté při jejich vyšetřování nepostupovali podle předpisů.

Školáci šli oznámit prodej alkoholu, policie je vyhodila (MF Dnes, 14. 5. 2004)

Chce-li policie vzbudit u lidí důvěru, tak u žáků jihlavské základní školy se jí to určitě nepodařilo. Školáci v rámci mezinárodního projektu Občan natočili kamerou prodavačku ze stánku, jak prodala jednomu z nich, který je nezletilý, láhev fernetu. Pak šli s videozáznamem oznámit čin na policii. Policisté je však odmítli s tím, že oznámení mohou učinit pouze v doprovodu dospělé osoby. Podle jihlavského státního zástupce Arifa Salichova udělala policie chybu, protože oznámení na policii může učinit kdokoli.

Policisté omylem postřelili nevinného muže (Právo, 19. 5. 2004)

Policisté z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu minulé úterý při zásahu proti obchodníkům se ženami omylem zakročili proti nevinnému muži a postřelili jej. Teprve později zjistili, že jde o omyl, který způsobila chyba jejich informátora. Zraněný pětatřicetiletý Vietnamec z Chebu podle listu zvažuje podání žaloby na ministerstvo vnitra. Případem se zabývá Inspekce ministra vnitra. U Hai žije v České republice 12 let bez problémů se zákonem, žíví se jako tlumočnick. Policista jej postřelil minulé úterý večer, když nastupoval do auta. „Když jsem zvedl ruce s klíčky od zapalování, že nastartuji, ozvala se rána a já uviděl díru v bočním okně a zároveň ucítil hroznou bolest v břiše,“ popsal incident. Že jde o omyl policisté cizinci sdělili druhý den v nemocnici, kde mu lékaři vyjmuli z těla kulku. „Bylo štěstí, že projektil sklouzl po žebrech a nezasáhl životně důležité orgány,“ cituje deník lékaře. Při zákroku v Chebu měl být zatčen jeden z členů gangu vietnamských kuplířů. Jak v pátek informovala mluvčí policejního prezidia Blanka Kosinová, tři muži a tři ženy jsou podezřelí, že lákali dívky z Vietnamu do České republiky pod záminkou lukrativního výdělku. Slibovali jim například práci kadeřnic, po příjezdu je však nutili k prostituci. Postřelený cizinec muže, za kterého jej policisté považovali, údajně vůbec nezná. „Oba mají podobná jména a částečně se shoduje i jejich popis. To ale není v této komunitě ničím výjimečným. Policie by si v takto závažných případech měla raději ověřit z více zdrojů, proti komu zakročuje,“ řekl Právu nejmenovaný zdroj obeznámený s vyšetřováním. Impulsem ke střelbě byl patrně pohyb ruky s klíčky, řekl listu nejmenovaný

zdroj. Policista podle něj předpokládal, že se muž v autě chce bránit, protože nereagoval na výzvu.

Policistům ve Varnsdorfu utekl zatčený muž, zatím ho nevyptávali (ČTK, 29. 6. 2004)

Z policejní cely obvodního oddělení ve Varnsdorfu na Děčínsku utekl v pondělí večer muž, kterého policisté ve stejný den zatkli na příkaz soudce děčínského okresního soudu. „Policisté okamžitě začali po uprchlém muži pátrat, ale zatím ho nenašli,“ řekla dnes ČTK policejní mluvčí. Při pravidelné kontrole podle ní policista krátce před 21:30 zjistil, že muž v cele není a okno s mříží je poškozeno. Událost šetří Oddělení kontroly a stížnosti Severočeské policejní správy. Podle prvních výsledků varnsdorfští policisté nepochybili. Útěk zatčeného muže zřejmě umožnilo zastaralé stavebně-technické vybavení budovy, v níž policejní cela je, uvedla mluvčí. Kompletní výsledky vyšetřování však budou podle ní k dispozici za několik dnů až týdnů.

Policista střílel po chodci, který šel na červenou (MF Dnes, 21. 7. 2004)

Muž, který v pondělí v Plzni jen o vlásek unikl vážnému zranění, bude už asi celý život přecházet na zelenou. Když totiž nerespektoval semafor a přebíhal na červenou ulici, začal po něm střílet dopravní policista. Ten jednal zkratovitě a podle nadřazených chyboval. Kulka z policejního vozu pak zasáhla sloupek vozu řidiče, který náhodou projížděl kolem.

Policie špatně vyšetřila Hlinkovu nehodu, případe se vrací na začátek (MF Dnes, 3. 9. 2004)

Ostře sledovaný případ smrti sportovní legendy Ivana Hlinky doprovází skandál. Státní zástupce byl nucen zrušit obvinění řidiče, který Hlinkovu smrt způsobil, protože karlovarští policisté nehodu vyšetřovali špatně. Podle státního zástupce například pořádně nepopsali skutek, které se řidič dopustil a kvůli kterému byl trestně stíhán. Hyby policie však naštěstí neznamenaají, že řidiče nečeká další obvinění.

Severočeským policistům opět utekl zadržený muž (Deníky Bohemia, 4. 9. 2004)

Přímo ze služebny lovosického policejního obvodního oddělení utekl muž, kterého policisté zadrželi kvůli důvodnému podezření z pokusu o krádež. Je to letos již třetí zadržený muž, který severočeským policistům utekl. V lednu se podle deníku podařilo uprchnout muži z policejního oddělení v Duchcově na Teplicku a v červnu z policejní cely ve Varnsdorfu na Děčínsku. Útěky ze severočeských policejních služeben tak podle listu pokračují přesto, že policie po nejznámějším útěku údajného sexuálního útočnicka Martina Duny loni v listopadu tvrdila, že

zpřísní dozor nad zadrženými. Z lovosické policie utekl zadržený muž 24. srpna. Policie se snažila útěk zatajit. O postihu policisty, jehož nedbalost umožnila zadrženému muži uprchnout, rozhodne litoměřický okresní policejní ředitel Pavel Lopušník. Ten řekl, že pokud šetření potvrdí kázeňský přestupek policisty, může mu uložit nejvyšší trest v podobě patnáctiprocentního snížení platu na tři měsíce.

*Závěr: Výše uvedené případy dokazují, že policisté až příliš svou práci od-
bývají, chovají se neprofesionálně, neochotně, neuvědomují si svou roli ve spo-
lečnosti. Řešení těchto problémů musí mít systémový charakter. Spočívá v uvě-
domění si své role u každého policisty, v jejich výchově k tomu, že společnosti
mají sloužit a ji chránit, a to za všech okolností a s veškerým nasazením. Dále
je nutné změnit systém práce policie v tom smyslu, že každý trestný čin je jed-
náním nebezpečným pro společnost a jako k takovému k němu musí policisté
přistupovat. Změny se musí týkat rovněž systému odborné přípravy a vzdělá-
vání policistů. Důležitou roli pak musí hrát i motivace policisty, a to jak pozitiv-
ní (v případě, že budeš svou práci vykonávat dobře, budeš odměněn), tak i ne-
gativní, kdy za porušení předpisů musí následovat rychlý a odpovídající trest.
Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkció-
nářů za jejich podřízené.*

7. Mediální výkřiky do tmy

Neustálý nárůst dopravních nehod i počtu mrtvých na českých silnicích se policisté rozhodli řešit svérázným způsobem. Místo většího počtu a zpřísnění pravidelných kontrol se vedení Policie ČR rozhodlo posílat nárazově na české silnice tisíce policistů. Policie ČR nemá k dispozici tolik dopravních policistů, proto se rozhodla posílat na kontroly i příslušníky z jiných oddělení. Tento krok je stejně absurdní, jako posílat dopraváky vyšetřovat vraždy. Kromě toho roste i vnitřní dluh policie, protože policista, který kontroluje lékárníčky, evidentně chybí na jiném místě, kde by například mohl zabránit v rámci své hlídkové povinnosti majetkové či násilné trestné činnosti. Navíc efekt těchto akcí na dopravní nehodovost je téměř nulový, neboť v roce 2003 nadále rostl počet dopravních nehod i usmrcených osob a i za první pololetí roku 2004 zaznamenali policisté zvýšení počtu dopravních nehod. Menší počet obětí za toto období pak odborníci vysvětlují zejména lepším počasím.

Podobným způsobem se Policie ČR rozhodla řešit i problém prostituce a kuplířství. Na teatrální půlnoční tiskové konferenci dnes již bývalý ministr vnitra Stanislav Gross oznámil, že bylo nasazeno téměř 5000 policistů, aby prohledávali „veřejné domy“. Celá akce však již byla předem vyražena a tak policie zadržela pouze 21 lidí, ty největší ryby byly na celou akci již dávno připraveny.

Policejní manévry na silnicích (MF Dnes, 1. 10. 2003)

Rostoucí počet nehod a anarchie panující na silnicích přinutily policii k obrovské kontrolní akci, která svým rozsahem nemá v Česku obdoby. Policejní prezidium „vyhnalo“ do ulic a na silnice tři a půl tisíce uniformovaných mužů, kteří od pondělí dohlížejí na to, zda řidiči dodržují dopravní předpisy. Ministr vnitra Stanislav Gross zároveň vyhlásil takzvanou nulovou toleranci vůči přestupkům motoristů. Mohutné kontroly, které se odehrávají v celé republice, nesou souhrnný název Akce Kryštof (podle svatého Kryštofa, patrona poutníků). „Zorganizovali jsme to kvůli nepříznivé statistice nehod,“ potvrdil policejní prezident Jiří Kolář.

Policejní akce Kryštof nehodám na silnicích nezabránila (Lidové noviny, 6. 10. 2003)

Uplynulý víkend se zapsal černým písmem do statistiky úmrtnosti na českých silnicích. Nezabránila tomu ani největší dopravně bezpečnostní akce v dějinách České republiky. Do akce bylo zapojeno více než 3500 policistů dopravní policie, ale i jiných složek policie. Přesto o víkendu zemřelo na českých silnicích téměř 30 lidí.

Policisté při akci Kryštof kradli peníze z pokut (MF Dnes, 5. 11. 2003)

Policie má další skandál. Měsíc po první akci Kryštof se ukázalo, že při této akci dva policisté kradli, oznámil brněnský policejní ředitel Vaněk. Dva mladí po-

licisté zastavili při silniční kontrole řidiče, od něhož podle zjištění inspekce vybrali více než 4.000 Kč, a nedali mu potvrzení.

Ašsko je kvůli Kryštofu bez policejní ochrany, říká starosta (ČTK, 6. 11. 2003)

Celý Ašský výběžek včetně dvanáctitisícového města Aš na Chebsku je podle ašské radnice kvůli dopravně bezpečnostní policejní akci už několik dnů bez policejní ochrany. S nedostatkem policistů se navíc policie na Ašsku potýká už několik let. Ašský starosta Dalibor Blažek (ODS) se chce se stížností obrátit přímo na policejního prezidenta Jiřího Koláře. „Policie by si měla uvědomit, že její prioritou není kontrola řidičských průkazů, ale ochrana bezpečnosti a majetku občanů,“ řekl starosta dnes novinářům. „Jako problém se nedostatek policistů znovu ukázal při nedávné a nyní probíhající dopravní akci, která z Ašska odčerpala prakticky všechny policejní síly,“ dodal. Podle poznatku ašských strážníků bylo město už při první akci Kryštof po celých pět dní bez jediné hlídky Policie ČR. „Nyní se situace opakuje, znovu je tu dopravní akce a znovu je město a celý region bez policejní ochrany,“ dodal Blažek.

České silnice: v roce 2003 přibylo nehod i mrtvých (MF Dnes, 8., 13. 1. 2004)

Počet havárií se za loňský rok vyšplhal k 200 tisícům. Řidiči jsou lehkomyšní a jezdí rychle. Čísla jsou nejhorší v historii i přes pokračující akce Kryštof. Počet dopravních nehod v roce 2003 činil 195 851, což zhruba o 5000 více než v roce 2002. Počet usmrcených osob při dopravních nehodách stoupl oproti loňsku o 5 na 1319 mrtvých. Více bylo i osob zraněných.

Další Kryštof se odkládá kvůli vyzrazení (ČTK, 5. 4. 2004)

Policie zřejmě zrušila rozsáhlou dopravní akci, kterou chtěla uspořádat tento týden. Důvodem je to, že se prozradila. Již koncem minulého týdne pronikly informace o připravované akci do médií.

Policie svévolně omezuje dopravu, aby mohla řidiče kontrolovat (idnes, 21. 9. 2004)

Policie svévolně omezuje dopravu na dálnici. Používá k tomu speciální dopravní značky. Ty odkryje pouze během kontrolní akce a policistům slouží k tomu, aby mohli řidiče jednodušeji zastavovat. Podle odborníků však na silnicích zbytečně vytvářejí riziková místa. Na 160. kilometru brněnské dálnice D1 si v obou směrech policie zřídila speciální stanoviště, která využívá ke kontrolám, kdy se jí to hodí. Dopravu svede do jednoho pruhu a rychlost omezí tak, aby mohla auta pohodlně zastavovat. Omezení vypadá, jako by se v levém pruhu něco opravovalo, ale dálnice je volná. „Pokud se někde dá jet 130 a policie omezí rychlost na 80 a ještě se ji rozhodne měřit, tak to z hlediska bezpečnosti žádný význam

nemá, jen se kontroluje, zda řidiči dokážou poslouchat," řekl iDNES šéf státní organizace BESIP Robert Šťastný. „Policejní hlídka sem přijíždí několikrát do roka. Policisté se vždy postaví na konec úseku a s dalekohledem u očí vyhlížejí ty, kteří nebrzdí dostatečně razantně, aby je mohli následně pokutovat," popsal pro iDNES situaci na 160. kilometru svědek Libor Král.

Podle řidičů i některých odborníků však policie tímto způsobem kontroly zbytečně vytváří na silnici rizikové místo. Odborníci na dopravu se shodují v tom, že podobná opatření bezpečnost na silnicích nepřidávají. Spíše naopak. Podle šéfa BESIP se právě v zúžených úsecích odehrává nejvíce nehod. „Zúžením se naopak vytvářejí riziková místa, takže otázka je, kde by se ta rychlost měla měřit. Jinak dálnice je relativně nejbezpečnější komunikace. Policisté by rozhodně neměli stát na krajích dálnice, protože to je nebezpečné pro všechny," podotkl šéf státní organizace BESIP Robert Šťastný. Podle Šťastného z organizace BESIP je nejlepším řešením kontrola řidičů z jedoucího auta. „Například v Holandsku jezdí neoznačené auto v běžném provozu a kromě rychlosti kontroluje i ostatní přestupky.“ Důležitější je totiž podle něj odstup vozů mezi sebou, než rychlost. „Já osobně prosazuji kontrolovat jízdu v provozu, protože tím je vidět všechna nebezpečná jednání řidičů, kteří své okolí skutečně ohrožují," dodal.

4500 policistů zatkló při akci Fantine 21 lidí (Lidové noviny, 13. 10. 2003)

Masivní záťah české policie proti obchodu s bílým masem přinesl sporné výsledky. Ministr vnitra Stanislav Gross, který operaci osobně propagoval v pátek v noci na mimořádné tiskové konferenci, o pár hodin později připustil, že policie neodhalila případy dětské prostituce, ani nedoložila, že by ženy v erotických klubech byli vystaveny násilí. Smysl akce přitom spočíval právě v potírání uvedených zločinů. Akce, do níž byla nasazena desetina českých policistů a která přinesla pouhých 21 obvinění, sklídila kritiku opozičních politiků. Podle nich jde o kampaň, která má mediálně opět dostat na výslunní ministra vnitra Stanislava Grosse a má upoutat pozornost od náběhu na policejní stát. Pro srovnání, loni v létě měla podobný výsledek práce týmu 43 kriminalistů na Krnovsku.

O razii na nevěstince někteří majitelé věděli (Právo, 14. 10. 2003)

Majitelé některých nevěstinců věděli o akci Fantine dříve, než byla podle sdělení ministra vnitra Stanislava Grosse zahájena. Gross na tiskové konferenci tvrdil, že úder na erotické podniky byl zahájen všude ve stejný okamžik, tj. ve 23 hodin. Ve třech erotických klubech však provedli policisté razie už v pátek během dne. Majitel jednoho pražského nevěstince Právu řekl, že razie ve třech podnicích v průběhu pátečního dne personálu klubů hodně napověděla. Pražský kriminalista označil za velký problém, že policisté tvoří často klientelu nevěstinců. „V době, kdy jsem vstoupil do řad policie, tehdy SNB, platilo, že pohlavní styk s prostitutkou znamená padáka. Totéž až na výjimky hrozilo i v případě onemocnění pohlavní chorobou. To dnes neplatí“.

Majáčky zhasly a děvčata šlapou dál (MF Dnes, 15. 10. 2003)

Policejní akce Fantine, při níž na 4500 policistů v noci ze soboty na neděli pro-
věřovalo v celé zemi noční kluby a prostitutky, se na dalším životě Teplic a jejich
okolí neprojevila. Prostitutek nebylo při silnicích ani v klubech. Slečny v pohra-
ničních klubech začaly pracovat bezprostředně po kontrole, už v sobotu. V neděli
stály na svých místech už i ženy u silnice a na ulici. Policie je zase v klidu.

*Závěr: Tento způsob práce Policie ČR považuji za velmi nešťastný a nekon-
cepční. Jednou z cest k úspěšnému fungování Policie ČR je mravenčí, na první
pohled nepříliš viditelná a médiu často opomíjená, každodenní práce. Vedle
znalosti role každého jedince, musí existovat znalost úkolu, který mám a který
musím v daném systému splnit. Posílat policisty dělat jinou práci než mají zna-
mená, že tu jejich za ně nikdo neudělá. Znamená to růst vnitřního dluhu, na
který někdo doplatí. A tím, kdo se stává takovýmto nedobrovolným plátcem je
občan, který očekává, že jeho podání, stížnost či trestní oznámení bude svědo-
mitě, řádně a včas řešeno. Méně jednorázových bombastických akcí a více
každodenní svědomité dřiny – to musí být základním modelem fungování Poli-
ce ČR. Bude u toho možná méně kamer, méně mikrofonů, výsledkem bude
méně novinových titulků, ale přijde s ním o to větší jistota policistů, že dělají to,
co mají a z této jistoty pak pramenící šance pro občany, že policie splní to, co od
ní očekávají.*

8. Policejní mlátičky

Případy policejní brutality z poslední doby jsou zvlášť zážející. První rovina tohoto problému spočívá v tom, že osoby placené za to, aby chránili majetek občanů, jejich zdraví a životy – tedy policisté – se sami stávají pachateli násilných trestných činů, vedoucích až k těžkým újmám na zdraví a dokonce i úmrtím. Druhá rovina problému pak spočívá v neschopnosti či dokonce i neochotě vedoucích pracovníků Policie ČR postavit se tomuto problému čelem a tyto případy tvrdě trestat. Vrcholem je případ policisty, který zmlátil cyklistu, nebyl za tento čin postaven do vyšetření případu mimo službu a ještě předtím, než soud stačil vynést odsuzující rozsudek, policista podal výpověď a tak bude mít nárok na odchodné a doživotní rentu.

Policejní ředitel urazil a napadl rodinu podnikatele (Právo, 16. 10. 2003)

Ředitel okresního ředitelství policie v Hradci Králové Luboš Dostál způsobil na sklonku září v Bohuslavicích na Náchodsku incident, při němž údajně urážel a napadal rodinu jednoho podnikatele. Prý byl pod vlivem alkoholu. Na místě incidentu zasahovala policejní hlídka. „Ředitele Dostála, který neměl doklady, odvezla na služebnu a po telefonickém ověření jeho totožnosti vyrozuměla pracovníky oddělení kontroly a stížností východočeské policejní správy,“ řekl náhodský policejní ředitel Pavel Křivka. Dodal, že Dostál byl do Bohuslavic pozván na oslavu narozenin, kde se popíjelo. „Následně tam došlo k nějaké strkanici. Poškozen při tom byl nějaký zahradní nábytek,“ řekl Křivka. Případem se zabývala inspekce ministerstva vnitra, která však nezjistila, že by byl spáchán trestný čin. Dostál nebyl v době incidentu ve službě. „Velmi nás tento případ mrzí, nicméně přestupek, kterého se dopustil v osobním volnu, nebudeme komentovat,“ řekla východočeská policejní mluvčí Iva Marková.

Policista je podezřelý z vraždy manželky i soka (Právo, 21. 10. 2003)

Překvapivým rozuzlením skončilo vyšetřování červencové vraždy 23leté ženy z Rokycanska. Policie podezírá jejího manžela a pražského policistu v jedné osobě, že ji zavraždil a pak se pokusil stopy zničit požárem. Vzhledem k tomu, že ženin milenec od té doby není k nalezení, je možné, že policista zabil také jeho. Vrah ženu usmrtil úderem do hlavy, svlékl ji a tělo uložil do vany, kterou napustil vodou. Potom v kuchyni pustil plynový sporák a pod oknem založil požár, zřejmě v úmyslu vyhodit rodinný dům v Chocenicích na Plzeňsku do vzduchu. Jen náhodou nahromaděný plyn neexplodoval, neboť skleněná výplň okna žárem praskla a oheň zhasl. Mrtvou ženu tehdy našel čtyřiašedesátiletý otec zmizelého muže. „Protože se mu syn dva dny neozval, šel ho hledat domů. Tam objevil mrtvolu,“ řekl zdroj, který je do vyšetřování případu zasvěcen. Původně se kriminalisté domnívali, že vrahem ženy je její jednačtyřicetiletý milenec a majitel domku, po kterém se od té doby slehla zem. Jako podezřelého ale v úterý zatkli pracovníci in-

spekce ministra vnitra 30letého manžela mrtvé ženy, který v té době sloužil jako policista v Praze.

Na cestě z práce ho ztloukli policisté (MF Dnes, 24. 10. 2003)

Státní pokladna by opět mohla vyplácet statisíce korun za policejní násilí. Vysokoškolský asistent na Univerzitě Karlově Byeongj Jeong podal k Evropskému soudu pro lidská práva stížnost, v níž tvrdí, že ho před třemi lety česká policie při zásahu proti demonstracím mučila a ponižovala. V Česku se svými stížnostmi nespěl, nepodařilo se zjistit, který z policistů jej ztloukl.

Policista surově zbil muže jedoucího na kole se psem (TV Nova, 11. 11. 2003, MF Dnes 5. 2., 9. 3. 2004, idnes 23. 7. 2004, Lidové noviny 11. 8. 2004)

Inspekce ministra vnitra vyšetřuje případ policisty z Novojičínska, který je podezřelý z napadení cyklisty. Muže chtěl původně pokutovat za to, že se při jízdě na kole nechal táhnout svým psem. Cyklista však u sebe neměl peníze a na služebnu odmítal odejít, protože nechtěl nechat psa a kolo na místě nehlídané. To policistu rozčílilo natolik, že muže surově zmlátil obuškem a předtím jej ještě spoutal.

Policista však nadále slouží, jen po demonstraci v lednu 2004 namířené proti jeho osobě požádal o přeložení a nyní slouží ve Fulneku. Policista byl obviněn v březnu 2004 a s ním i jeho kolega, který incidentu přihlížel. Policista nakonec v červenci 2004 vyvázl u soudu s podmínkou. Policie k němu byla ještě milosrdnější, byl sice postaven mimo službu, ale u policie zatím zůstává.

Policista a jeho kolega, který incidentu přihlížel a byl rovněž odsouzen k podmíněnému trestu, se mohou těšit na desítky tisíc odstupného a několikatisícovou rentu měsíčně až do důchodu. Oba totiž sami podali výpověď, a tak mají nárok na odstupné i rentu. Nedostali by je pouze v případě, že by rozsudek nad nimi byl v okamžiku jejich odchodu od policie již pravomocný. A to zatím zdaleka není.

Policista zranil reportéra TV Nova (TV Nova, 19. 12. 2003)

Příslušník pražské policie zranil dnes ráno při zatýkání reportéra televize Nova Martina Novotného. S pouty na rukou ho policie odvezla přímo z místa, kde natáčel svoji reportáž. Snaží se hájit tím, že náš reportér kladl policistům aktivní odpor a do jednoho z nich strkal. Jenže celý incident se podařilo natočit a ze záznamu je patrné, že reportér nekladl žádný fyzický odpor. Podle Novou oslovených právníků policisté jednoznačně překročili svoji pravomoc. Televize hodlá proti zasahujícím policistům podniknout právní kroky. Případem se chce zabývat i inspekce ministra vnitra. Celý incident se odehrál tady ve stanici metra Černý most. Reportér sem přijel asi v devět hodin ráno, tedy ve chvíli, kdy se dozvěděl, že tady dva volně pobíhající psi pokousali několik lidí. Policie vzápětí po incidentu vydává tiskovou zprávu s názvem Agresivní nebyli jen psi, ve které doslova píše, že reportér kladl policistům aktivní odpor a do jednoho strkal, proto byl spoután. Jenže ze záznamu je patrné, že reportér nekladl hlídce žádný fyzický od-

por. Záběry, na kterých mu policista nasazuje pouta, shlédli nezávislí advokáti. Podle nich policie překročila při zákroku svoji pravomoc.

Policista čelí obvinění ze znásilnění (TV Nova, 16. 2. 2004)

Libereckou kriminálkou otřásá velký skandál. Jeden z jejích příslušníků čelí obvinění ze znásilnění, k trestnému činu mělo dojít přímo v budově policejního ředitelství, případ se vyšetřuje, policista byl zatím postaven mimo službu. Ke všemu mělo dojít koncem minulého týdne tady, za zdmi libereckého policejního ředitelství. Několik policistů pořádalo na místní diskotéce oslavu, jeden z nich se pak nad ránem vrátil na služebnu a sebou vzal i svoji známou. Tady prý pak také došlo ke znásilnění. Za to mladá žena na policistu podala trestní oznámení. Znásilněná žena měla mít na svém těle podlitiny a v kapse své roztrhané spodní prádlo. Obviněný policista byl postaven mimo službu, inspekce ministra vnitra už celý případ předala libereckému okresnímu státnímu zastupitelství.

14 policistů obviněno z bití lidí na nádraží (Lidové noviny, 28. 5. 2004)

Videokamery a mikrofony usvědčily pražské policisty z Hlavního nádraží z brutálního zacházení s bezdomovci. Inspekce ministra vnitra proto tento týden postupně obvinila čtrnáct policistů. Všichni jsou stíháni za zneužívání pravomoci veřejného činitele. Jeden z nich je navíc obviněn z rasistického útoku. Na policejní stanici totiž urážel předvedeného Roma. Všem hrozí až tři roky vězení. Podle státního zástupce Michala Zachystala jsou policisté obviněni kvůli minimálně třem útokům. „Máme vše detailně zdokumentováno na videu i zvukově, takže v těch třech případech není pochyb,“ sdělil LN Zachystal. Teď se zkoumá jestli k bití nedocházelo i dalších případech. Ministerská inspekce začala policejní služebnu na pražském Hlavním nádraží sledovat už loni v prosinci. „Stalo se tak na základě podnětu jednoho poškozeného. Začali jsme se tím pak vážně zabývat,“ upřesnil její šéf Mikuláš Tomin. Do služebny bylo potajmu namontováno video a snímač zvuku. Tři inkriminované případy bití se odehrály mezi letošním únorem a dubnem. Většina z nich jsou pražští pořádkoví policisté, tři patří do pardubického oddělení a dva jsou z téhož útvaru, avšak z Ústí nad Labem. „Jde jen o řadové policisty, nikoli důstojníky,“ upřesnil Tomin. Podle Zachystala byli napadení ve dvou případech sice na služebnu předvedeni důvodně, což ale neznamená, že policie měla přikročit ke kopancům a fackám.

Podmínka za zbití cizinců (idnes, 18. 6. 2004)

Dva bývalí policisté si vyslechli verdikt za to, že předloni v srpnu v centru Prahy v opilosti napadli a zbili dva cizince. Patrik Turoň a Antonín Salák dostali za zneužití pravomoci veřejného činitele, omezování osobní svobody, výtržnictví, krádež a také ublížení na zdraví desetiměsíční podmíněný trest s dvouletou zkušební dobou. Devětadvacetiletý Patrik Turoň a čtyřicetiletý Antonín Salák si koncem srpna 2002, kdy se Praha vzpamatovávala z ničivé povodně, vyrazili po

službě do restaurace. Kolem třetí ráno expolicisté napadli a zbili tehdy šestnáctiletého Nigerijce a sedmačtyřicetiletého slovenského bezdomovce.

Policista smrtelně zranil muže (MF Dnes, 30. 8. 2004)

26letý olomoucký policista je podezřelý, že ve středu při zatýkání vážně zranil 39letého hledaného muže. Ten o den později v čekárně olomoucké fakultní nemocnice zemřel. Vyšetřovatelé tají, co přesně policista zatýkanému udělal. Pitva však potvrdila, že muž měl vnitřní zranění břicha, které mu s největší pravděpodobností způsobil policista. Státní zástupce jej již obvinil z ublížení na zdraví, hrozí mu až 8 let vězení. Podle Inspekce MV je důvodné podezření, že policista při zatýkání celostátně hledané osoby použil nepřiměřené násilí takové intenzity, že dotyčná osoba druhý den zemřela.

Policista podezírán z vraždy manželky (Právo, 29. 9. 2004)

Mrtvou manželku policisty našli kriminalisté v Zahradní ulici v Plzni. Ženu podle předběžného ohledání lékařů ze záchranné služby vrah udusil, sdělil policejní mluvčí Petr Kovář. Na místo v úterý večer mířil soudní lékař, který měl příčinu smrti potvrdit. Podezřelý je její manžel, který je služebně zařazen jako zástupce vedoucího obvodního oddělení. Bylo po něm vyhlášeno celostátní pátrání. Ženu objevila sestra, která se nemohla dostat do jejího bytu. Proto zavolala zámečníky. Když otevřeli dveře, našli ženu již mrtvou. Zatím se přesně neví, zda v rodině mrtvé vznikaly manželské rozpory, které by vraha mohly k činu donutit. Vražedná žárlivost je však jednou z hlavních verzí, podle které kriminalisté při vyšetřování postupují. Svědci viděli ženu naposledy v pondělí večer. Naproti třípatrovému panelovému domu v Zahradní ulici, kde byla mrtvá nalezena, se nachází restaurace. Její hosté dům doslova obklíčili a sledovali práci psodůů.

Policista se u soudu zodpovídá z bití podezřelého (ČTK, 29. 9. 2004)

Před senátem Okresního soudu v Bruntále dnes stanul podpraporčík Zbyněk Pavlík, který podle obžaloby při policejním výslechu zbil čtyřadvacetiletého Davida Krejčího z Olomoucka. Ten tvrdí, že jej policista během výslechu skopl ze židle a pak na zemi kopal a bil pěstí. „Měl jsem tržnou ránu na hlavě, otřes mozku a pohmožděná záda,“ řekl Krejčí. Obviněný policista vinu odmítl. „K žádnému fyzickému kontaktu mezi námi nedošlo,“ tvrdil u soudu Pavlík. Policie předvedla Davida Krejčího v srpnu loňského roku jako podezřelého z trestného činu vydírání. „Pořád jsem opakoval, že jsem nic neudělal. To se jim asi moc nelíbilo, tak se do mě pustili,“ řekl Pavlík, který nevyloučil, že se na fyzickém útoku podílelo více policistů. „Ležel jsem otřesený na zemi, nevím přesně, odkud která rána přišla. Policistů tam bylo asi osm,“ dodal s tím, že při výslechu měl na ruku takzvaného medvěda, kterým se poutají ruce k pasu. Naopak Pavlík ČTK řekl, že výslech probíhal za účasti čtyř policistů a že Krejčí měl ruce spoutané jen běžnými pouty. Policisté dopravili zraněného Krejčího k lékaři, který mu ránu na čele ošetřil. Po do-

končení výslechu jiným vyšetřovatelem policisté Krejčího krátce zadrželi v cele předběžného zadržení a poté propustili. Protože bolesti hlavy neustávaly, vyhledal následující den lékařské ošetření a tři dny strávil na pozorování v nemocnici. „Lékařské zprávy otřes mozku nepotvrdily a nezmiňují se ani o podlitinách na zádech, kam ho měli policisté kopat,“ řekl soudní znalec. Stížnost na policisty podala teprve po ukončení léčby matka poškozeného. „Když jsem viděla, v jakém stavu syn přišel z policejního výslechu domů, byl to pro mě šok. Nevěděla jsem, co mám dělat, nejdříve jsem se samozřejmě starala o to, aby byl zdravý,“ řekla ČTK. Soudkyně jednání odročila na 11. listopadu, kdy má vypovídat soudní znalec z oboru psychiatrie a psychologie a policista, který dokončoval výslech Krejčího po prvním lékařském ošetření.

Závěr: Na tomto místě si musíme položit základní otázky. Jak je možné, že lidé se sklony k násilí mohli být vůbec do řad Policie ČR přijati? K čemu má policie psychotesty a jiné prověrky? Jak je možné, že v takovém případě není policista ihned postaven mimo službu? Odpověď na tyto otázky je i řešením problému policejního násilí. Je nutné změnit systém přijímání policistů a jejich odborné přípravy. Je nutné, aby si policisté dokonale uvědomovali svou roli ve společnosti a té se plně podřídili. A pokud již k násilnostem ze strany policistů dojde, musí být okamžitě vyvozen odpovídající trest. Takoví lidé nemají mít u Policie ČR žádné místo. Je nutné vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené. V rámci tohoto tlaku pak provádět hodnocení služebních funkcionářů podle toho, jak pracují jejich podřízených a jak se tito funkcionáři dokázali vyrovnat s případnými prohřešky svých podřízených. V návaznosti na toto hodnocení pak provádět i odměňování služebních funkcionářů.

9. Velký bratr naslouchá

*Odposlech telefonického rozhovoru, jako jeden z prostředků operativně pátrací techniky, je významným instrumentem umožňujícím efektivnější boj bezpečnostních složek státu při postihování trestné činnosti. Současně ale také představuje zásadní a závažný zásah do základních práv a svobod občanů, je narušením nedotknutelnosti jejich soukromí. Proto by jeho použití mělo být spíše výjimkou než pravidlem, proto jeho použití je přesně upraveno zákony, proto schválení jeho použití a kontrola jeho používání náleží do rukou soudů. Počet policejních odposlechů u nás každým rokem vzrůstá. Podle Policie ČR činí nárůst od roku 2000 76%, podle sněmovní komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR vzrostl tento počet téměř 30krát. Tato čísla jednoznačně svědčí o tom, že Policie ČR nepřípustně proniká lidem do soukromí a v poslední době jsou tu četné náznaky, že by mohlo docházet ke zneužívání odposlechů v politickém boji. Policejní prezident Jiří Kolář přiznává, že si někteří policisté občas ulehčí práci, a než aby vyslechli ještě více svědků nebo získali listinné důkazy, požádají hned o odposlech. Tyto praktiky zde znovu zavádějí policejní stát. Tyto obavy potvrzuje i **přístup policejního prezidenta**, který na dotaz MF Dnes, zda nemá strach z neoprávněných odposlechů, odpověděl: „**Mě ta myšlenka vůbec netrápí. Já vedu rozhovory a ať si je každý odposlouchává, jak chce. Když si je člověk jistý, že nic nespáchal, může mu to být jedno.**“ Člověk s takovými názory nemůže v demokratickém státě stát v čele policie.*

Policejní statistiky: Počet odposlechů výrazně roste (ČTK, 27. 10. 2004)

Počet nařízených odposlechů v Česku v posledních letech výrazně roste. V poměru k počtu registrovaných telefonních linek je však zhruba na stejné úrovni jako v dřívějších letech. Vyplývá to ze statistik, které dnes vydalo policejní prezidium. Pobouření vyvolal výrok policejního prezidenta Jiřího Koláře o tom, že člověku, který nic neprovedl, nemá odposlouchávání telefonu vadit. Policie podle tisku odposlouchávala telefon kvůli aféře Kořistka šéfovi ODS Mirkovi Topolánkovi. Sledovala také telefon Klausova známého Ranka Peciče, s nímž si prezident často telefonuje. **Zatímco v roce 2000 policie odposlouchávala 5019 telefonů**, za prvních šest měsíců letošního roku to bylo již 5164 linek. Letošní první pololetí přineslo ve srovnání se stejným obdobím loňského roku nárůst o 17 procent, uvádějí statistiky. Zvyšuje se i počet odposlechů. V roce 2001 jich bylo 5907, což je o téměř 18 procent více než v předchozím roce. V roce 2002 již policie zaznamenávala 6930 linek, tedy o 38 procent více než v roce 2000. **Loňský rok zatím drží primát v počtu odposlechů. Policisté jich zaznamenali 8844, což je o 76,2 procenta více než v roce 2000.** Počty osob, kterých se odposlechy týkají, podle Kosinové nemohou být statisticky sledovány, protože soudní příkaz neobsahuje vždy jméno účastníka a osobní údaje. Policie také neviduje počet trestných věcí, kvůli kterým byly odposlechy nařízeny. Odposlechy nemusí policie zavést jen na příkaz soudu. Je také možné je provést i tehdy, souhlasí-li s tím účastník odposlouchávané stanice, například při vydírání.

Kontrola odposlechů je v ČR velmi omezená (idnes, 26. 10. 2004)

Počet Policii České republiky soudem povolených telefonních odposlechů narůstá v České republice rychlostí, která by měla alarmovat nejen veřejnost, ale především justiční orgány a zákonodárce. Čísla jsou skutečně neuvěřitelná, jak reálná čísla počtu povolených odposlechů, tak rychlost růstu počtu odposlechů během posledních let. Existují vlastně tři vzájemně se lišící veřejně přístupné statistiky, liší se počet odposlechů udávaných v tiskové zprávě Ministerstva vnitra (Přesná zpráva o policejních odposleších), ve Zvláštní zprávě nejvyššího státního zastupitelství, a ve Zprávě sněmovní Stálé komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR. Neexistuje ani vysvětlení těchto rozdílů. Žádná z nich nedává přehled o tom, proč byli odposloucháváni vyšetřováni, neexistuje veřejná statistika, která by podala informace o tom, pro podezření z porušení kterých paragrafů trestního zákona byla povolení vydána.

Možná stojí za to, si porovnat počet povolených legálních odposlechů mezi Českou republikou a Kanadou, zemí, která má zhruba třikrát větší počet obyvatel než ČR, a vzhledem k blízkosti a provázanosti s USA sdílí se Spojenými státy společný problém mezinárodního organizovaného zločinu a drogové kriminality (čísla vycházejí ze statistik státních zastupitelství). ČR v roce 2003 5015 odposlechů, Kanada v roce 2003 jen 95 odposlechů.

Kanadská zpráva Generálního prokurátora obsahuje například údaje o tom, proč byly sledované osoby odposlouchávány, z kterých trestných činů byli obviněni nebo důvodně podezříváni, a v kolika případech byly odposlechem získány informace použitelné jako důkazy pro obžalobu. Dozvíme se i skutečný počet na základě povolení provedených odposlechů. Celkově zpráva dává veřejnosti dobrý přehled o tom, kolik bylo ve skutečnosti povolených odposlechů, jak účinný je odposlech jako důkazní prostředek, a hlavně, zda povolený odposlech není zneužíván a nadužíván. Podle zákona je odposlech výjimečným prostředkem, používaným pouze v situaci, kdy závažnost a charakter vyšetřovaného trestného činu takový mimořádný zásah do ústavou zaručeného soukromí občanů vyžaduje.

I proces schvalování odposlechů je v Kanadě odlišný. U nás rozhoduje soudce příslušného krajského soudu na základě žádosti dozorového státního zástupce. V Kanadě o povolení k odposlechu nemůže požádat kterýkoliv státní zástupce, je k tomu v každém soudním okrese specificky autorizován speciálně kvalifikovaný zástupce, a pro případy, kdy hrozí nebezpečí z prodlení je rovněž jmenován stejně kvalifikovaný policejní orgán, který může podat žádost přímo soudci.

Nápadný kontrast je i v způsobech veřejné kontroly odposlechů. V České republice je kontrolním orgánem pro odposlechy Stálá komise pro kontrolu použití operativní techniky Policie ČR Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. Podle prohlášení předsedy této komise, poslance Jiřího Bílého, mají naši poslanci, pověření dohledem nad používáním odposlechů a jiné operativní techniky k dispozici pouze takové informace, které potvrdí, zda byl odposlech podle zákona povolen. Podle různých prohlášení členů této komise v tisku nemají ani oni přehled o tom, kolik odposlechů bylo iniciováno žádostmi policejních orgánů, a kolik jich z celkového množství vykonala policie na „objednávku“, bezpečnostních a zpravodajských služeb.

Zdá se, že členové naší parlamentní komise pro dohled nad odposlechy mají ještě méně informací o používání odposlechů u nás, než má čtenář, který si přečte veřejně přístupnou zprávu Kanadského Generálního prokurátora o použití operativní techniky v Kanadě. Zatím se zdá, že naši poslanci v komisi, mimochodem prověřeni pro nejvyšší stupeň utajení, nemají ani tolik důvěry, kolik jí má obyčejný kanadský občan, nesmí vědět ani to, co je v Kanadě veřejně přístupné na požádání, nebo přímo na internetové stránce úřadu Generálního prokurátora. (článek je dílem čtenáře idnes Tomáše Haase)

Závěr: Odposlechy jsou jedním z nejvážnějších zásahů do lidského soukromí, které je chráněno i Listinou základních práv a svobod. Je proto nutné odposlechy navrhnout a schvalovat jen v těch nejzávažnějších případech a po zralém uvážení všech okolností a dbát na to, aby byla dodržována všechna zákonná pravidla. Policisté nesmí navrhnout odposlechy pokaždé, když si neví dál rady nebo když se jim dokonce jen nechce vyslyšet další svědky či opatřovat jiné důkazy.

Vážným **problémem** ČR v oblasti odposlechů je, že zde:

- neexistuje účinná kontrola tohoto operativně pátracího prostředku,
- neexistuje jednotná statistika s přesným počtem povolených odposlechů a žádostí o ně,
- neexistuje vyhodnocení efektivnosti použití tohoto prostředku,
- není možné zjistit při vyšetřování jakých trestných činů byly odposlechy použity apod.

Nárůst policejních odposlechů však není jediným problémem, který nás v této oblasti trápí. Stejně velkým problémem je i provádění odposlechů jinými osobami či institucemi, než je Policie ČR. Stávající trestní předpisy neumožňují jako trestní jednání stíhat a postihovat jiné jednání než porušování tajemství dopravovaných zpráv. Současný stav znamená, že se beztrestně obchoduje s neveřejnými databázemi, korupční prostředí umožňuje bez velkých rizik získávání informací právě z těchto databází (velmi často unikají takové informace i přímo z databází Policie ČR).

Proto jsem se rozhodl podat návrh na změnu trestního zákona, jež by zaváděl nový trestný čin neoprávněný odposlech. Tohoto trestného činu by se dopustil ten, kdo neoprávněně provede odposlech nebo záznam odposlechu sítě telefonního, datového či jiného obdobného komunikačního provozu, či provozu se záznamem přepravovaných zpráv, a to pod sankcí trestu odnětí svobody se sazbou do dvou let. Jako kvalifikovaná skutková podstata se konstruuje skutková podstata pro případy, kdy neoprávněný odposlech slouží jako činnost vedoucí k páčání další trestné činnosti. Jsem přesvědčen, že lidské soukromí, jako hodnotu chráněnou Listinou základních práv a svobod, musí veřejná moc chránit a garantovat a nesmí ponechávat jeho ochranu pouze dotčeným subjektům, jako je tomu doposud, kdy dotčené osoby mohou svá práva chránit pouze individuálními žalobami na ochranu osobnosti.

10. Policisté nebo mafiáni?

Tato kapitola ukazuje velmi smutný pohled na Policii ČR. Dokládá totiž, že policisté se dopouštějí mnoha trestných činů (599 v roce 2003, což je oproti roku 2002 nárůst o více než 30%), a to trestných činů velkého množství skutkových podstat, od méně závažných až po nejzávažnější. Policisté se dokonce stávají články organizovaného zločinu. Občané již sami nevědí, zda je chrání policisté nebo mafiáni. Bohužel pachatelé těchto trestných činů často ani nebývají okamžitě postaveni mimo službu. To je špatný signál veřejnosti, která podle průzkumů veřejného mínění považuje nedostatečné trestání policistů svými nadřízenými za jeden z nejzávažnějších problémů Policie ČR.

a) spojení policistů s organizovaným zločinem:

Elitní policisté sloužili gangu vyděračů a zabijáků. Policejní prezident uvažuje o zrušení odboru pro boj s organizovaným zločinem (idnes, 8., 13. 9. 2004)

Elitní policisté, kteří měli bojovat proti organizovanému zločinu, jsou sami podezřelí, že se podíleli na únosech a vydírání českých podnikatelů. Někteří prý kryli i vraždu. To jsou závěry z akce, kterou v úterý spustila jednotka Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. „Je pozatýkáno a vyšetřováno asi dvacet lidí. Jsou mezi nimi i detektivové z pražského odboru pro boj s organizovaným zločinem, kteří zcela nedávno od útvaru odešli, ale i někteří současní policisté,“ řekl v úterý zdroj z policie. Lidé od policie patřili do rozsáhlého gangu vyděračů, kteří tu posledních osm let unášeli a vydírali podnikatele. Hlavním organizátorem gangu je podle policie třicetiletý David Berdych, který už v pondělí stanul před soudem jako hlavní podezřelý z celkem tří případů vydírání podnikatelů. Berdycha, který byl zatím vyšetřován na svobodě, v úterý policie zatkla. Podezřívá ho z účasti na dalších únosech, a dokonce jedné vraždě. Policie má podezření, že jeho komplicem byl exdůstojník policejního odboru pro boj s organizovaným zločinem (OBOZ) Petr Koňarík. Podezřelými zůstávají také exnáměstek OBOZ Josef Opava a další bývalý důstojník OBOZ Jiří Žofčín.

Policejní prezident Jiří Kolář možná zruší elitní policejní odbor pro boj s organizovaným zločinem. „Budeme přemýšlet o tom, jaké efektivní struktury bychom měli nastavit, aby boj s organizovaným zločinem byl skutečně tímto bojem,“ řekl televizi Kolář. Odbor podle něj nemůže být „líhni policistů, kteří z toho profitují nebo zneužívají své pravomoci“.

Kauza údajného Berdychova gangu má už šest stíhaných expolicistů (ČTK, 11. 10., 1. 11. 2004)

Celkem šest někdejších policistů je podle nejnovějších obvinění spjato se zločiny údajného už téměř třicetiletého gangu Davida Berdycha. V případě jsou již měsíc stíháni elitní důstojníci Petr Koňarík a Jiří Kaňka i řadový expolicista

Jiří Železný. V těchto dnech převzali usnesení o zahájení trestního stíhání i dva bývalí policisté – Karel Suchomel, který je ve vězení, a Jiří Žofčín. Žofčín bude stíhán na svobodě, proti obvinění podal stížnost, řekl ČTK státní zástupce. Oba bývalí policisté čelí podle něj obvinění z loupeže. Suchomel je navíc stíhán za porušování domovní svobody a porušování osobní svobody. Žofčín zase za zneužívání pravomoci veřejného činitele a neoprávněné nakládání s osobními údaji. Hrozí jim pět až 12 let vězení. K těmto obviněným nejnověji přibyl i další bývalý příslušník pražského odboru boje s organizovaným zločinem (OBOZ) Josef Opava. Od pátku je ve vazební věznici.

Gang má podle policie na svědomí dvě vraždy a řadu loupeží na bohatých podnikatelích, zřejmě čítá nejméně 30 lidí. Podle policie se gang v letech 1996 až 2002 obohatil nejméně o 46 milionů korun. Podle obvinění jeho členové v přestrojení za policisty unesli asi 14 podnikatelů. Při fingovaných dopravních kontrolách navíc přepadali kamiony. Využívali při tom znalostí policejní taktiky, používali policejní výstroj, výzbroj a padělané doklady.

Koňářík a Žofčín, dříve pracovníci pražského odboru boje s organizovaným zločinem (OBOZ), ani Kaňka se osobně loupeží neúčastnili. Údajně dodávali gangu za peníze informace o lidech z policejních databází, a podnikatele tak pro únos vlastně typovali. Žofčín prý půjčoval zločincům policejní uniformy. Praporčík Suchomel údajně ještě jako policista obstarával gangu padělané služební průkazy i falšované příkazy k domovní prohlídce. Podle zdroje ČTK se s Berdychem a dalšími v roce 1999 podílel na dvou násilných loupežných přepadeních v Praze. Opava byl minulý týden zadržen již podruhé. Po první zatýkací zářijové akci nazvané Uniforma byl po výslechu bez obvinění propuštěn na svobodu. Nyní čelí obvinění ze zneužívání pravomoci veřejného činitele, omezování osobní svobody, nedovoleného ozbrojování, loupeží a krádeže, řekl ČTK státní zástupce.

Případ údajného Berdychova gangu je kvůli rozsahu a závažnosti přirovnáván k několik let staré kauze takzvaných orlických vražd.

Šéfem gangu byl druhý muž policejního komanda (MF Dnes, 2. 11. 2004)

Hlavou obávaného gangu vyděračů, kteří přepadávali podnikatele a mučili je, byl patrně bývalý náměstek elitního pražského Odboru pro boj s organizovaným zločinem Josef Opava.

Od pátku minulého týdne je exnáměstek ve vazbě. Je tak již šestým a zároveň nejvyšším policistou, který v celé kauze figuruje. „Je mu dokonce kladeno za vinu, že byl organizátorem té skupiny,“ řekl včera Opavův obhájce Josef Doucha. Proti Opavovi začali vypovídat někteří již zatčení členové podsvětí. Doteď se mělo za to, že šéfem gangu byl podnikatel David Berdych. Proto se skupině říkalo „Berdychův gang“. Policie pozatýkala prvních dvacet členů gangu počátkem září. Teď už je podezřelých celkem třicet lidí. Gang má na svědomí kromě loupeží bohatých podnikatelů i dvě vraždy. Přepadáváním si gangsteri v letech 1996 až 2002 přišli na téměř 50 milionů korun. V přestrojení za policisty přepadli a unesli asi 14 podnikatelů, ale není vyloučeno, že budou obviněni ještě z další trestné činnosti. V případě jsou již stíháni elitní důstojníci Petr Koňářík, Jiří Kaňka, Jiří Žofčín, řadový expolicista Jiří Železný a bývalý policista Karel Suchomel, který je ve vězení.

b) další trestná činnost policistů:

Policisté při akci Kryštof kradli peníze z pokut (MF Dnes, 5. 11. 2003, 16. 7. 2004)

Policie má další skandál. Měsíc po první akci Kryštof se ukázalo, že při této akci dva policisté kradli, oznámil brněnský policejní ředitel Vaněk. Dva mladí policisté zastavili při silniční kontrole řidiče, od něhož podle zjištění inspekce vybrali více než 4.000 Kč, a nedali mu potvrzení. Podobný případ se rovněž na Plzeňsku, i když ne v rámci akce Kryštof. Obviněný uložené pokuty nevidoval a vybrané peníze si ponechal.

Kriminalista z Brna pomáhal podsvětí okrást firmu (časopis Týden, 2003)

Závažný případ zneužití pravomocí policistou řeší brněnští muži zákona. Podle kriminalistů měl jejich kolega inkasovat 4 miliony korun za fiktivní zatčení bílého koně. Brněnský policista Petr Chyba se spojil se skupinou podvodníků a recidivistů a naoko zatkl bílého koně Radomíra Derycha, který neoprávněně vybral téměř 20 milionů korun z účtu jedné krnovské společnosti.

Tři policisty vyšetřuje Inspekce ministra vnitra (MF Dnes, 28. 11. 2003)

Tři chebské policisty vyšetřuje Inspekce MV. Jde o trestné činy krádeže a ublížení na zdraví. Vnitro i chebská policie však odmítají sdělit podrobnosti.

Pět policistů pomáhalo gangu převaděčů (ČT, 2. 12. 2003)

Policisté z jihomoravského cizineckého útvaru pomáhali běžencům při přechodu hranic. Bylo jich celkem pět a dopadli je jejich kolegové z Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu. Spolu s nimi zadrželi i jedenáct převaděčů. Inspekce ministra vnitra uvalila na celý případ přísné informační embargo. Zadržení policisté byli pravděpodobně členy rozvětvené mezinárodní skupiny převaděčů. Ta zajišťovala přesun uprchlíků z Moldávie přes Slovensko, Českou republiku a Rakousko do Itálie. Aktivně se na převádění běženců měli podílet nejen čeští policisté, ale také policisté ze Slovenska.

Policisté jsou podezřelí z podvodů s havarovanými auty (TV Prima, 9. 12. 2003)

Jeden policista z Prahy a další tři ze středních Čech jsou podezřelí, že se zapojovali do pojišťovacích podvodů s havarovanými auty. Pojišťovny tak pravděpodobně přišly až o milion korun. Případem se zabývá Inspekce ministra vnitra. „Inspekce předala návrh na zahájení trestního stíhání čtyř policistů,“ uvedla mluvčí ministerstva vnitra Marie Masaříková. Podvody se staly už před dvěma lety a je do

nic zapleteno nejméně 16 lidí. Vyšetřovatelé z Prahy-západ podvod odhalili nyní. Podezřívají 12 lidí a čtyři své kolegy – tři z vlastní stanice a jednoho z Prahy. Skupina pracovala tak, že někdo přivezl ze zahraničí vrak auta, změnil jeho značku, zinscenoval nehodu a přivolal policisty. Ti případ uzavřeli jako běžnou havárii a pojišťovny zaplatily škodu. "Případ je velmi náročný a ještě zdaleka není u konce," uvedl mluvčí policie Prahy-západ Jaroslav Vokáč. „Škoda, kterou v současné době prověřujeme, dosahuje částky milion korun,“ dodal policejní rada Miroslav Lerch. Podezřelí policisté jsou zatím přeřazeni na jinou práci. Kriminálníisté prověří ještě deset dalších dopravních nehod. Obvinění mohou jít do vězení na tři roky až osm let. Pokud se však prokáže, že pracovali jako organizovaná skupina, může být trest ještě vyšší.

Elitní policista kradl naftu (Právo, 15. 1. 2004)

Policista, který má v náplni práce chránit zahraniční diplomaty a střežit jejich objekty v Praze, byl načapán při krádeži. V sobotu v noci jej přistihli jeho kolegové krátce poté, co společně se svým komplicem vyčerpali z palivové nádrže bagru zaparkovaném na rozestavěném silničním obchvatu u Ostrova na Karlovarsku sto dvacet litrů nafty. Po zadržení se oba k činu přiznali. Podle psychologa Stanislava Hájka policisté, kteří pracují u takových útvarů mívají pocit výjimečnosti a myslí si, že jim projde všechno.

Člen inspekce stane před soudem (Lidové noviny, 1. 3. 2004)

Neoprávněně nakládat s citlivými osobními daty měl vysoký funkcionář Inspekce ministra vnitra. Případ se týká útvaru, který je podřízen přímo ministru vnitra Grossovi. Na lavici obžalovaných usedne v dohledné době jeden z nejvýše postavených funkcionářů Inspekce ministra vnitra, citlivého útvaru, který se zabývá odhalováním policejních zločinů. Speciální tým státního zástupce Michala Zachystala z Prahy 1 v těchto dnech uzavírá případ důstojníka M. K., který podle obvinění z loňského září neoprávněně nakládal s citlivými osobními daty z nejrůznějších chráněných evidencí. Do těch měl hladký přístup právě díky svým policejním pravomocím a své funkci. „Případ je v podstatě uzavřen, zbývá mi dovslechnout pár svědků, s nimiž byly nějaké problémy, ale hned poté navrhnu podání obžaloby,“ sdělil LN Michal Zachystal, podle nějž je už teď důkazní situace taková, že případ rozhodně nebude zastavovat nebo odkládat. Případ je skandální nejen tím, že aféra se týká útvaru, který je kvůli své citlivosti podřízen přímo ministru vnitra Stanislavu Grossovi. Ale i tím, že důstojník M. K. byl dokonce jedním z šéfů odboru, který i v rámci inspekce patří mezi klíčové: velel sekci zabývající se vyšetřováním kriminality policistů v hlavním městě, kde sídlí nejen množství obvodních a dvě krajské policejní správy, jako v ostatních regionech, ale také specializované složky a policejní prezidium.

Policista střílel na Roma, teď je stíhán (ČTK, 22. 3. 2004)

Strakoničtí policisté stíhají bývalého kolegu, který v březnu postřelil 19letého Roma. Muži, který se bránil tím, že střílel ze strachu před napadením, hrozí až osm let vězení. Romana Brandyho údajně střílel poté, co mu Brandy nadával. Postřelený muž skončil v nemocnici s kulkou ve stehně.

Policista jde za mříže za prodej drog (MF Dnes, 30. 3. 2004)

Bývalého policistu z Nového Jičína Roberta Honzíka čeká tříleté vězení za prodej extáze a pervitinu. Obžalovaný nabízel narkotika od ledna 2002 do června 2003 v okolí ostravského klubu Fabric. Vždy to dělal mimo službu. Díky svědectví odběratelů soud prokázal, že Honzík drogy prodal, někdy i dal zadarmo, devíti lidem. Z prodeje utržil minimálně 19 500 korun.

Policisté okradli důchodce o válečné medaile (Lidové noviny, 20. 4. 2004)

Mimo službu byli před měsícem postaveni dva policisté, kteří čelí obvinění, že při nezákonné domovní prohlídce ukradli čtyři válečné medaile. Včera se jejich případem začal zabývat okresní soud. Kvůli krádeži sady válečných medailí z druhé světové války stanuli včera před soudem ve Frýdku-Místku dva policisté. Jedním z obžalovaných je syn ředitele frýdecko-místecké policie Václav Habrnál. Válečná ocenění v hodnotě 4800 korun společně s kolegou Kazimírem Heczkem podle obžaloby sebral během neoprávněné domovní prohlídky v domě muže, který byl podezřelý z nedovoleného ozbrojování. „S obžalobou nesouhlasím,“ hájil se včera Habrnál. Jeho údajný komplic k soudu nepřišel a jednalo se v jeho nepřítomnosti. „Stupeň společenské nebezpečnosti takového jednání je vysoký. Policisté jsou podezřelí, že postupovali v hrubém rozporu se základním úkolem policie, kterým je majetek občanů chránit a nikoliv ho krást,“ řekl před začátkem soudního řízení státní zástupce Alois Dlouhý. Oběma mužům hrozí až tříletý trest odnětí svobody a jsou obviněni ze zneužívání pravomoci veřejného činitele. Podle obžaloby loni v červnu při neoprávněné domovní prohlídce odcizili Radomíru Čudkovi z Hrádku na Frýdeckomístecku čtyři vojenské medaile z období 2. světové války.

Muži zákona vyloupili obchod (MF Dnes, 24. 4. 2004)

Policie pozatýkala v Domažlicích gang lupičů. K údivu všech skončili s pouty na rukou i dva muži zákona: policista a celník. Vyloupili v centru Domažlic asijský obchod. Jakmile vyšli ven, okamžitě je i s kořistí asi půl milionu korun zatkla speciální policejní jednotka. Uniformovaní lupiči netušili, že je už delší dobu sledovala Inspekce ministra vnitra společně s celníky a policisty. Lupiči si vybrali obchod, který je asi padesát metrů od domažlického dopravního inspektorátu. Vůbec jim nevadilo, že nedaleko každou chvíli zastaví policejní auto a že běžně kolem chodí uniformovaní policisté.

Důstojník policie fingoval nehodu (MF Dnes, 28. 4. 2004)

Vysoce postavený důstojník Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu Jiří Svoboda dostal před dvěma týdny od vedení policie pochvalu. Podařilo se mu dopadnout důchodce – atentátníka, který celých pět let terorizoval lidi kladením bomb na železnicích. Teď však čelí podezření, že podváděl při nehodě svého služebního vozu. Inspekce podezírá Svobodu z toho, že nahlásil nehodu úplně jinak, než jak se ve skutečnosti odehrála. Svoboda zřejmě podváděl proto, že kdyby měl na svém kontě kázeňský trest (neřídil opilý ani nikoho nezranil, nejednalo se tedy o trestný čin), mohl by přijít o bezpečnostní prověrku, a tedy i o místo. A navíc by ztratil možnost ucházet se o vyšší funkci u policie.

Policejní studenti brali drogy (ČT, 11. 5. 2004)

Zásahová a protidrogová jednotka podle informací České televize zatýkala odpoledne v policejní škole v Praze-Hrdlořezích. Tři studenty prý policisté zadrželi, podezírají je z přechovávání drog. Další pak lékaři testovali, jestli drogy neužívají. Případ vyšetřuje Inspekce ministra vnitra. Bližší informace ale mluvčí nechtěla zveřejnit. Ani ředitel školy nechtěl případ komentovat, řekl jen, že věc je v šetření.

Policistka pomáhala připravovat vraždu kolegy (MF Dnes, 31. 5. 2004)

Policistku, která pomáhala při přípravě vraždy elitního kriminalisty, i když možná nevědomě, odhalila Inspekce ministra vnitra. Zabití nepohodlného kriminalisty plánoval koncem loňského roku čínský gang, který dodával svým krajanům padělané doklady. Obviněná policistka pro Číňany zjišťovala osobní údaje kriminalisty v policejních databázích. Nepodařilo se však prokázat, že věděla, k čemu mají sloužit. Vražda měla následovat jako pomsta za akci, při níž byl loni v září zatčen jeden z největších evropských padělatelů dokladů.

Policisté zatčeni, podle žalobce kradli ve velkém (Právo, 22. 6. 2004)

Policistu z pražské pořádkové jednotky a jeho kolegu z cizinecké a pohraniční policie v Železné Rudě zatkli v neděli detektivové z inspekce ministra vnitra pro podezření, že společně kradli ve velkém. Odcizit měli obchodní zboží za skoro milion korun. Společně s nimi byl zadržen ještě muž z civilu, který hrál v případě zřejmě jen podružnou roli. Noc strávil trojlístek v cele předběžného zadržení a v průběhu pondělka byli postupně s želízky na ruku a v doprovodu ozbrojených příslušníků zásahové jednotky předvedeni k plzeňské státní zástupkyni. „Obvinila jsem je z trestného činu krádeže. V případě, že jim před soudem trestnou činnost prokážeme, hrozí jim až osm let vězení,“ řekla žalobkyně Jaroslava Pašková s tím, že na oba dva policisty podala návrh na vyšetřovací vazbu. Třetího muže propustila ze zadržení a bude ho stíhat na svobodě. O dalších podrobnostech

kauzy nechtěla státní zástupkyně hovořit s tím, že by zveřejnění detailů mohlo narušit teprve se rozbíhající se vyšetřování.

Policista vydíral prostitutku, tvrdí žalobce (MF Dnes, 26. 8. 2004)

Z vydírání a okradení prostitutky se u soudu zodpovídá chebský policista a syn šéfa chebské kriminálky Jiří Vopálenský. Podle obžaloby vloni v prosinci donutil ve svém bytě k orálnímu sexu prostitutku pod pohrůžkou, že jinak bude mít s policií problémy. Pak jí podle obžaloby sebral stříbrný řetízek, 700 korun a 45 eur.

Po odhalení kšeftů s auty se policista zastřelil (Blesk, 29. 9. 2004)

Policista lítal v nekalých dovozech aut s třímilionovým nezdaněným ziskem. Falšoval podpisy a smlouvy. Jako bílého koně najímal exradního. Když se na černotu přišlo a policie ho vyhodila ze svých řad, spáchal sebevraždu. Jirkovského policistu Stanislava D. (34) s prostřelenou hlavou našli v pondělí hluboko v lese nad městem kolegové. Jeho tělo se opíralo o břízu, jejíž kůru zbarvila zaschlá krev mrtvého. Svůj život ukončil v sobotu ukradenou zbraní. Tu vzal svému kolegovi a švagrovi v jedné osobě, když na služebně vyklízel svoji skříňku. Ihned poté zmizel a policie po něm vyhlásila pátrání. To, že má sebevražedné úmysly, nikdo nepředpokládal. Policistu na hodinu propustili již 22. září. Byl totiž jedním ze tří obviněných v kauze dovážených aut s téměř třímilionovým černým ziskem během roku. Všichni zasvěcení proto předpokládali, že jeho kroky povedou ke korunnímu svědkovi proti němu. Noční Jirkov proto obsadili policisté. „Hlíдали nás. V bytě jsme se radši zabarikádovávali. Nenechám se zastřelit,“ svěřil se v neděli večer muž, kterého si policista s komplicem najímali jako »bílého“ koně k dovozu aut. Dalším, kdo ve kšeftech pomáhal, byl jirkovský exradní a bývalý zastupitel. Druhým obviněným je chomutovský podnikatel Čeněk K. (39). Ze všech stíhaných si podle žalobce připsal nejvyšší zisk. Třetí stíhanou je bývalá policistka dopravní služby a nyní úřednice Městského úřadu v Kadani Miroslava P. (25). Jako pracovnice odboru dopravy údajně oběma spoluobviněným pomáhala. „Jde o velmi závažnou a hlavně rozsáhlou trestnou činnost,“ potvrdil státní zástupce Jan Hudzieczek.

Závěr: Řešení kriminality příslušníků Policie ČR musí být založeno na již zmiňovaných systémových změnách, jejichž hlavními body jsou znalost role – sloužit a chránit, očista v řadách Policie ČR, systém odborné přípravy a vzdělávání, efektivní organizace (vyčlenění Inspekce ministra vnitra pod ministerstvo spravedlnosti), pozitivní i negativní motivace (za dobrou práci odměna, za porušení předpisů rychlý a tvrdý trest) a další již zmiňované prvky. Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené. V rámci tohoto tlaku pak provádět hodnocení služebních funkcionářů podle toho, jak pracují jejich podřízení a jak se tyto funkcionáři dokázali vyrovnat s případnými prohřešky svých podřízených. V návaznosti na toto hodnocení pak provádět i odměňování služebních funkcionářů.

11. Donášeli podsvětí

Úniky informací z policejního vyšetřování ať již médiím nebo dokonce organizovanému zločinu patří k poměrně častým nešvarům českých policistů. Je však tragické, že se této trestné činnosti dopouštějí i policisté z elitních jednotek, jako je pražský Odbor pro boj s organizovaným zločinem či Útvar pro odhalování korupce a finanční kriminality. Vždyť na těchto útvarech by měly sloužit jen ti nejzkušenější, nejspolehlivější a léty prověřeni policisté.

Policista pracoval pro podsvětí (MF Dnes, 3. 10. 2003)

Policista za úplatu vynášel obchodníkovi s drogami informace z policejních spisů. Za zneužití pravomoci veřejného činitele dostal podmíněný trest. Navíc nesmí pět let obléci policejní uniformu. 34letému Miroslavu Tolarovi, který sloužil na policejním oddělení v Plzni, soud prokázal, že poskytl informace známému Albánci Dželalu Muričimu o vyšetřování převozu 1 kg heroinu do Německa. Kvůli tomu musel útvar pro odhalování organizovaného zločinu vyměnit některé detektivy pracující na případu nebo stáhnout vozidla, v nichž sledovali pašeráky heroinu.

Policisté prodávali data zadržených (TV Prima, 17. 10. 2003)

Jeden z největších policejních skandálů za posledních pět let řeší inspekce ministra vnitra. Dva vysocí pražští policejní důstojníci jsou obviněni, že obchodovali s osobními údaji. Měli je dokonce prodávat jednomu významnému českému médiu. Dva obvinění policejní důstojníci patří k takzvané elitě policejního sboru. Podle našich informací totiž měli být obviněni šéf pražského odboru pro boj s organizovaným zločinem a jeho zástupce, tedy lidé, kteří vyšetřují ty nejzávažnější trestné činy.

Policista varoval podezřelé, dostal podmínku (MF Dnes, 9. 1. 2004)

Bývalý chrudimský policejní důstojník Jiří Kasl mařil práci svých kolegů. Mužům podezřelým z rozsáhlé trestné činnosti vyhradil, že je odposlouchává policie, a navíc jim radil, jak se chovat, aby nebyli dopadeni. Krajský soud v Hradci Králové vyměřil bývalému policistovi tříletý podmíněný trest.

Kriminalista pomáhal bankrotové mafii (MF Dnes, 28. 5. 2004)

V noci na včerejšek spadla klec na dalšího muže, kterého vyšetřovatelé podezírají, že byl členem spletitého uskupení lidí, jež mělo posílat firmy do předem pečlivě naplánovaných bankrotů, a dostávat se tak k velkým majetkům. Vlastimil Paroulek, který pracuje na krajské hospodářské kriminálce v Ústí nad Labem, je zatím poslední z osmičky obviněných. Měl krýt činnost zločineckého spolku, který dal dohromady podnikatel a pedagog Vlastimil Větrovec a jehož klíčovou pos-

tavou byl i ústecký soudce Jiří Berka. Podle vyšetřovatelů měl Paroulek skupině dávat informace o tom, zda jejich aktivity sleduje policie.

O razii na nevěstince někteří majitelé věděli (Právo, 14. 10. 2003)

Majitelé některých nevěstinců věděli o akci Fantine dříve, než byla podle sdělení ministra vnitra Stanislava Grosse zahájena. Gross na tiskové konferenci tvrdil, že úder na erotické podniky byl zahájen všude ve stejný okamžik, tj. ve 23 hodin. Ve třech erotických klubech však provedli policisté razie už v pátek během dne. Majitel jednoho pražského nevěstince Právu řekl, že razie ve třech podnicích v průběhu pátečního dne personálu klubů hodně napověděla. Pražský kriminalista označil za velký problém, že policisté tvoří často klientelu nevěstinců. „V době, kdy jsem vstoupil do řad policie, tehdy SNB, platilo, že pohlavní styk s prostitutkou znamená padáka. Totéž až na výjimky hrozilo i v případě onemocnění pohlavní chorobou. To dnes neplatí.

Policista varoval šéfa nevěstince před razíí (časopis Týden, 36/2004)

Noční klub Noblessa v Plané nad Lužnicí nabízel zákazníkům nezletilá děvčata a nelegální hazard. Když ale v listopadu 2002 dorazili do podniku policisté na přísně utajovanou štáru, nic nezákonného nezjistili. Není divu: šéf nevěstince Jiří Kadlec měl správné kontakty a po varování stihl v klubu včas „uklidit“. „Řekni mu, že moc děkuju ..., že si dáme panáka,“ vzkazoval Kadlec krátce před zahájením neúspěšné policejní razie informátorovi. Záznam telefonního hovoru zazněl minulý týden před tábořským soudem. V roli obžalovaného zkroutěně seděl 41letý policejní inspektor Milan Pečený. Podle soudu patřilo Kadlecovo poděkování právě jemu. Soud ho potrestal dvacetiměsíčním podmíněným trestem. Pečený žil v době razie s prostitutkou, která ve veřejném domě, s jehož šéfem si tykal, pracovala. „Pachatelem byl přinejmenším obžalovaný,“ poznamenal soudce s ohledem na to, že Pečený nebyl zřejmě jediným policistou, který do nevěstince docházel.

Policejní podplukovník obviněn z vynášení informací mafiánům (Právo, 26. 8. 2004)

Policie čelí dalšímu velkému skandálu. Podplukovník z policejního prezidia Jiří Pavlík byl obviněn ze zneužití pravomoci veřejného činitele. Inspekce ministra vnitra ho podezřívá, že vyzrazoval tajné informace lidem, kteří mohou mít prsty v organizovaném zločinu. „Policistu jsem obvinil z trestného činu zneužití pravomoci veřejného činitele. Bližší informace sdělit nemohu, protože případ navazuje na vyšetřování velice závažné trestné činnosti jiných osob,“ řekl státní zástupce Jan Hudzieczek z Ústí nad Labem, který vyšetřuje trestné činy policistů. Bývalý okresní policejní ředitel Jiří Pavlík, který je nyní zařazen do funkce vedoucího skupiny krajské expozitury útvaru boje s organizovaným zločinem v Plzni, měl poskytovat choulostivé údaje z tzv. živých vyšetřovacích spisů závažných

trestních kauz. Inspekce nyní prověřuje, zda za poskytnuté informace nebral peníze.

Policista z elitní protikorupční služby má výpověď za vynášení informací (ČTK, 8. 10. 2004)

Pracovník Útvaru odhalování korupce a finanční kriminality je podezřelý z toho, že vyhradil informace z trestního řízení nepovolaným osobám. Dnes dostal výpověď. „Inspekce ministra vnitra provádí šetření, zda se dotyčný policista nedopustil trestného činu,“ sdělila ČTK mluvčí policejního prezidia. Na aktivity policisty narazili detektivové při vyšetřování případu konkurzního soudce Jiřího Berky. Policista však není podezřelý z vynášení informací o této kauze, není do ní zapleten. Lze potvrdit, že jde o poznatek, který vyplynul z šetření kauzy Berka, řekl ČTK šéf odboru nejzávažnější hospodářské kriminality vrchního státního zastupitelství Jaroslav Dolejší. Policejní prezidium informovalo pouze o tom, že ředitel protikorupční služby Jiří Pálka dnes rozhodl o propuštění svého podřízeného pro porušení služební přísahy zvláště závažným způsobem. „Nebudu to vůbec komentovat,“ řekl ČTK Pálka. Propuštěný elitní detektiv se může proti verdiktu odvolat. Bližší informace o případu Dolejší sdělit odmítl. Inspekce u detektiva, který podle informací ČTK nezastával vedoucí funkci, patrně zkoumá podezření z trestného činu zneužívání pravomoci veřejného činitele. Jsou indicie o tom, že po delší dobu cíleně vynášel informace o kauze, kterou nechce policie ani Dolejší upřesnit. Komu a za jakou odměnu, také tají. Berka a šest dalších lidí je stíháno kvůli aranžování konkurzů několika podniků, vyšetřování kauzy je velice rozsáhlé. Koncem května byl obviněn z účasti na zločinném spolčení a zneužití pravomoci veřejného činitele také severočeský kriminalista Vlastimil Paroulek. Podle policie využil své pozice a přístupu k informačním systémům ve prospěch gangu.

Závěr: Řešení tohoto problému je obdobné jako u potírání kriminality příslušníků Policie ČR obecně: znalost role – sloužit a chránit, očista v řadách Policie ČR, systém odborné přípravy a vzdělávání, efektivní organizace (vyčlenění Inspekce ministra vnitra pod ministerstvo spravedlnosti), pozitivní i negativní motivace (za dobrou práci odměna, za porušení předpisů rychlý a tvrdý trest). Zejména je třeba důkladně prověřovat osoby, které jsou přijímány do služebního poměru, což musí být ještě více zdůrazněno u speciálních policejních jednotek. Tam smějí sloužit jen ti nejlepší z nejlepších. Je nutné rovněž vyvíjet tvrdý tlak na osobní odpovědnost služebních funkcionářů za jejich podřízené.

12. Účelová obvinění – náběh na policejní stát

Postup Policie ČR ve vyšetřování případu údajného uplácení poslance US-DEU Zdeňka Kořistky je podle vyjádření krajské státní zástupkyně nezákonný a účelový. Takový postup jen prohlubuje nedůvěru občanů v principy právního a demokratického státu a v profesionalitu Policie ČR. Znepokojující jsou zejména zásahy ministra vnitra do vyšetřování, nenáhodné úniky informací z vyšetřování do médií, míra zásahů do soukromí jednotlivých osob. Taková selhání nemají v polistopadové historii naší země obdoby. Z tak neprofesionální práce policie nelze vyvodit jiný závěr, než požadovat demisi policejního prezidenta Jiřího Koláře a ministra vnitra Františka Bublana. Z celého způsobu vyšetřování se můžeme domnívat, že zde existovaly snahy poškodit Občanskou demokratickou stranu před nadcházejícími volbami. Tyto pochybnosti již dříve vzbudily kroky policejních orgánů, po kterých byla uvalena vazba na kladenského primátora Milana Volfa v obavě před ovlivňováním svědků v kauze, která se v té době prošetřovala již dlouhé měsíce či roky a také obvinění některých starostů za ODS v souvislosti s administrativními chybami při využívání povodňových dotací. Vše proběhlo rovněž těsně před volbami, tentokrát do Evropského parlamentu.

Uhlobarony odvedli na policii v poutech před televizními kamerami týden před klíčovou privatizací (idnes, 28. 11., 2. 12. 2003)

Policie zatkla jednoho z nejbohatších Čechů. V pátek ráno si přišla pro Viktora Koláčka, který je majitelem ostravských dolů OKD. Ty patří k největším průmyslovým firmám v Česku. Totéž chtěli udělat i s Koláčkovým společníkem Petrem Otavou, ale nepodařilo se jim ho najít. Oba podnikatelé čelí obvinění, že doly ovládli nelegálně. Policie se kloní k názoru, že Koláček s Otavou koupili OKD za peníze, které patřily OKD. Firmu tím mohli připravit o 1,6 miliardy korun. Policie zadržela Koláčka ráno v jeho vile. Zatčen byl i bývalý spolumajitel OKD Jan Przybyla. Otava byl na cestách po České republice a ještě těsně po poledni o ničem nevěděl.

Stíhání majitelů OKD přichází ve chvíli, která je pro jejich firmy životně důležitá. Za deset dní má totiž OKD dávat nabídku na privatizaci severočeských hnědouhelných dolů. Policie přitom v posledních měsících obvinila nebo začala prošetřovat téměř všechny tuzemské zájemce o prodávané podniky. Premiér Špidla nevyloučil, že stíhání může mít na účast firmy v soutěži o státní podíl v Sokolovské uhelné vliv.

Kladenský primátor Milan Volf (ODS) byl vzat do vazby, propuštěn byl až poté, co rezignoval na svou funkci (idnes, 24. 3., 7. 4., 9. 4. 2004)

Okresní soud v Kladně rozhodl, že kladenský primátor Milan Volf (ODS) půjde do vazby. Policie ho podezírá, že kladenskému hokejovému klubu bez schválení zastupitelstva, tedy nezákonně, přidělil z rozpočtu města více než 40 milionů

korun. Navíc nechal údajně bez výběrového řízení koupit drahý služební vůz Audi. Vyšetřovatelé si myslí, že by Volf na svobodě ovlivňoval svědky. To je ale přinejmenším legrační, když údajná trestná činnost, již se měl Volf podle policie dopustit, se měla odehrát již v roce 2000. Zatčení proběhlo s pouty na rukou jako u nějakého nebezpečného zločince, navíc před televizními kamerami. Z vazební věznice se dostal až po dvou týdnech, a to až poté, co rezignoval na všechny své politické funkce. Soudkyně jej z vazby propustila, protože neshledala důvod vazby. Volf k obviněním policie tvrdí, že o podpoře hokejového klubu rozhodovalo zastupitelstvo. Peníze, které měly z rozpočtu na provoz hokejového stadionu jít, tam skutečně šly a městu nechybí ani koruna. Obvinění za nákup služebního vozu je podle Volfa účelové, protože výběrová řízení provádí na magistrátu zvláštní odbor. Nutno podotknout, že od sdělení obvinění a uvalení vazby před blížícími se volbami do Evropského parlamentu se v tomto případě již dlouhé měsíce nic neděje.

Policie obvinila starostu i jeho předchůdce (Hospodářské noviny, 9. 6. 2004)

Razie na radnicích v regionech pokračují, na řadu přišel Český Krumlov a jeho politici.

Policisté obvinili v minulých dnech další dva komunální politiky. Tentokrát jde o současného starostu Českého Krumlova Františka Mikeše (ODS) a jeho předchůdce Antonína Prince (nezávislý). Policie je přesvědčena, že pro město nezákonně získali státní dotace.

„Viní mě z úvěrového podvodu, ale já vím, že jsem jen dělal vše pro dobro města,“ řekl včera HN Antonín Princ, někdejší starosta Českého Krumlova. Obdobně to vidí i jeho nástupce František Mikeš: „Jednal jsem v dobré víře.“ Jejich jména se nyní zařadila na seznam dalších šesti starostů a místostarostů, které letos obvinila protikorupční jednotka za to, že protizákonně hospodařili s veřejnými penězi. Dnešní potíže starosty Mikeše, který tehdy vedl okresní úřad, a jeho předchůdce ve starostovském křesle Prince souvisejí s katastrofálními povodněmi roku 2002. Právě v Českém Krumlově velká voda totiž napáchala největší škody. Zejména ve sportovní hale. Na její rekonstrukci město získalo ze státních peněz sedmnáct miliónů korun. „Podle policie jsem pro získání dotace uvedl lživé údaje, s tím nemohu v žádném případě souhlasit. Tenkrát se tady střídali ministři a všichni vykládali, jak městu pomůžou vstát z mrtvých. Teď se hledají chyby, aby město muselo vrátet dotace,“ brání se Princ. Stejně jako jeho kolega Mikeš přizná, že při opravách se mohli dopustit formálních chyb, město však podle nich nikdy nepřišlo k úhonně. „Každý se dnes může v opravené sportovní hale přesvědčit, že byly peníze použity účelně,“ doplnil Mikeš. Městská pokladna nicméně již musela vrátit do státního rozpočtu čtyři dotační milióny. Obvinění padla těsně před konáním voleb do Evropského parlamentu.

Postup policie v kauze Kořistka byl účelový a nezákonný (idnes, 30. 9., 12. 10., 18. 10., 22. 10. 2004)

Korupční skandál kolem poslance US-DEU Zdeňka Kořistky má první obviněné. Policisté obvinili z trestného činu podplácení Marka Dalíka, poradce šéfa ODS Topolánka, a lobbistu Jana Večerka. Kořistka tvrdí, že mu nabízeli deset milionů korun za potopení Grossovy vlády. „Jsou obviněni z toho, že nabídli úplatek ve výši 10 milionů korun další osobě,“ uvedl David Kubalák z Policejního prezidia. Oba muže policie zadržela. Zadržení se odehrálo teatrálním způsobem, kdy oba muži byli z různých míst republiky převezeni do Prahy, aby poté za asistence televizních kamer byli policejním vrtulníkem dopraveni do Ostravy. Obvinění i zadržení se opíralo pouze o tvrzení pana Kořistky, o nichž se navíc později ukázalo, že nejsou zcela pravdivá. Na základě dosavadního průběhu vyšetřování je ODS přesvědčena, že postup Policie ČR v celém případě je možné považovat za neadekvátní a vyvolávající podezření, že je politicky motivován blížícími se volbami. ODS na vyšetřování kritizuje hlavně opakované úniky policejních informací, zásahy ministra vnitra do průběhu vyšetřování a využívání pochybných vyšetřovacích úkonů v celé kauze. Slova ODS pak v rámci dohledové činnosti potvrdila i ostravská krajská státní zástupkyně, podle níž byl postup policie v této kauze účelový a nezákonný a pan Kořistka není vzhledem ke svým výpovědím a testu na detektoru lži důvěryhodnou osobou. Ostravský státní zástupce Josef Bláha zrušil obvinění Dalíka a Večerka. Vyšetřování případu pokračuje.

Tisková zpráva

vydaná na základě výsledků dohledové prověrky na Krajském státním zastupitelství v Ostravě v trestní věci obv. Marka Dalíka a Jana Večerka

Po shrnutí dosavadních a Krajskému státnímu zastupitelství Ostravě předložených skutkových zjištění lze uzavřít, že prováděným prověřováním policejního orgánu bylo pouze potvrzeno konání schůzky Zdeňka Kořistky s Markem Dalíkem a Janem Večerkem za účelem zjištění, zda poslanec Zdeněk Kořistka nadále váhá s podporou ustavující se vlády ČR, ale nikoliv ty skutečnosti stran poskytnutí nabídky finanční částky ve výši 10 milionů Kč a postu velvyslance v Bulharsku za již zmiňované podmínky, že bude hlasovat proti vyslovení důvěře vlády.

Dohledovou prověrkou rovněž byly **zpochybněny vyhlášené závěry o výsledcích fyziodetekčního vyšetření Zdeňka Kořistky na polygrafu (detektoru lži)** prezentované tak, že se jedná o naprosto věrohodnou osobu. Ne všechny odpovědi Zdeňka Kořistky lze vyhodnotit jako pravdivé, a to zejména ty vztahující se k nejzávažnějším skutečnostem s ohledem na snímané hodnoty, které **zpochybňují pravdivost některých jeho tvrzení** a nasvědčují o jeho **neochotě říci určité skutečnosti**, které jsou mu známy, což tedy podporuje závěr o nevěrohodnosti jeho osoby. **Nevěrohodnost jeho osoby** vyplývá také z podaných vysvětlení, kdy po poučení policejním orgánem opakovaně záměrně nevyprávěl pravdu, což zvláště nepříznivě vyznívá u člověka, který slíbil jako poslanec dodržovat ústavu a zákony.

Výsledky prověřování, které zůstaly **na bázi tvrzení proti tvrzení aniž byl opatřen policejním orgánem další usvědčující důkaz** svědčí o tom, že nebyly dány podmínky pro postup dle § 160 odst. 1 tr. řádu a **usnesení o zahájení trestního stíhání** ze dne 30.9.2004 pro trestný čin podplácení podle § 161 odst. 1, odst. 2 písm. b) tr. zák. obv. M. Dalíka a J. Večerka **bylo vydáno nezákonně**. O podaných stížnostech by měl rozhodnout dozorový státní zástupce Mgr. Martin Fraš s ohledem na jeho opakovaná vyjádření, že souhlas k zahájení trestního stíhání nedal a s ohledem na obsah jím vedeného dozorového spisu, je dána jeho věcná a místní příslušnost k rozhodnutí o stížnosti. Těmto podaným stížnostem by mělo být s ohledem na skutkový stav věci vyhověno a z podnětu těchto stížností by měl dozorový státní zástupce napadené usnesení policejního orgánu zrušit. Rovněž bude muset státní zástupce reagovat na **nezákonné odmítnutí policejního orgánu umožnit obv.** Marku Dalíkovi poté, co tento využil své právo a odmítl vypovídat a jeho obhájci, **nahlédnout do spisu**.

Přezkoumáním **koluzních vazebních důvodů** dle § 67 písm. b) tr. řádu ve vztahu k rozhodování o podání či nepodání návrhu na vzetí do vazby lze jednoznačně konstatovat, že tyto **dány nebyly**. Z předloženého spisového materiálu, a to zejména s poukazem na neustále zdůvodňované odposlechy neplyne žádný poznatek k ovlivňování případných potencionálních svědků Šárky Froňkové, Radmily Ondříškové a Mirka Topolánka, a to navíc za situace, kdy tito podali vysvětlení již v rámci prověřování a žádné konkrétní poznatky k merituu věci z těchto podání nevyplynuly.

Účelové zadržení obou obviněných dle § 75 tr. řádu **bylo evidentně nezákonné**, neboť obcházel ustanovení § 76 odst. 1 tr. řádu, pro které však nebyly podmínky, když žádný z obviněných nebyl zadržen na útěku ani se nevyhýbal úkonům, a už vůbec okolnosti odůvodňující vazbu nevyšly najevo v průběhu výslechu policejním orgánem, který oba obviněné zadržel bezprostředně poté, co jim doručil usnesení o zahájení trestního stíhání a aniž by je nejdříve vyslechl ke sdělenému obvinění. Pokud by totiž existovaly důvody vazby, bylo by v tomto případě povinností policejního orgánu opatřit si k zadržení předchozí souhlas státního zástupce.

Je nutno tedy konstatovat, že **postupy policejního orgánu** tak jak je shora nastíněno, **nebyly v souladu se zákonem**.

Na druhé straně i **dozorový státní zástupce se rovněž dopustil několika pochybení**, když tento postup policie přinejmenším toleroval a nijak na něj prostředky, které mu dává zákon v rámci dozoru, nereagoval a nápravu musí sjednávat vedoucí státní zástupce, ale i nadřízené státní zastupitelství. Dozorový státní zástupce především neměl akceptovat, když sám nepovažoval tyto informace potřebné pro trestní řízení, žádost policejního orgánu ve smyslu ustanovení § 8 odst. 2 tr. řádu o sdělení údajů, které jsou předmětem bankovního tajemství, neboť v daném případě k fyzickému poskytnutí peněz nedošlo, rovněž ke skutkové podstatě stíhaného trestného činu podplácení nevyplývá z dikce zákona potřeba ověřovat reálnost event. učiněné nabídky. Každý občan by měl mít právní jistotu, že bankovní tajemství nebude porušováno a účelově zneužíváno v rozporu se zákonem.

Dalším pochybením bylo, že dozorový státní zástupce vzal na vědomí zadržení obou obviněných, aniž reagoval na nezákonnost postupu policejního orgánu popsanou shora.

Předmětem interního šetření pak bude skutečnost, která byla rovněž zjištěna z dohledové prověrky a vyplývá z ní **úmysl dozorového státního zástupce neplnit pokyny nadřízeného státního zastupitelství, přestože nebyly nezákonné, skrývat určité postupy a fakta významná pro posouzení věci jak před vedoucím státním zástupcem tak před vyšším státním zastupitelstvím.** Dohledovou prověrkou nebyly získány poznatky, které by svědčily o tom, že postup orgánů činných v trestním řízení by byl ovlivňován vnějšími zásahy, a to i přes zjištěná pochybení jak policejního orgánu, tak i dozorového státního zástupce.

Po vykonané dohledové prověrce bude trestní věc vrácena s pokyny na Okresní státní zastupitelství v Ostravě k pokračování ve výkonu dozoru.

V Ostravě dne 11. října 2004

Krajská státní zástupkyně:
JUDr. Zlatuše Andělová

Tyto závěry ostravské krajské státní zástupkyně potvrdila dne 8. 11. 2004 i prověrka nadřízeného Vrchního státního zastupitelství v Olomouci, ve které vrchní státní zástupce Ivo Ištvan rovněž konstatuje, že zde neexistovaly vazební důvody a nebyly splněny zákonné podmínky pro zadržení obviněných. Nebyly splněny ani zákonné podmínky při vyžadování údajů, jež jsou předmětem bankovního tajemství. Podle vrchního státního zástupce nelze krajskému státnímu zastupitelství vytknout ani to, že dalo pokyn ke zrušení usnesení o zahájení trestního stíhání.

*Závěr: Je pozoruhodné, s jakou vehemencí se sociální demokracie vrhla do boje s korupcí či zneužíváním pravomocí veřejných činitelů, avšak pouze v případech, ve kterých se jí to hodí. Z velké většiny případů šlo totiž o snahu poškodit politické rivaly, zejména ODS, před různými volbami či se zbavit nepohodlných osob před strategickou privatizací. Přitom za doby vlád sociální demokracie provedl **Nejvyšší kontrolní úřad na ministerstvu vnitra a u Policie ČR** téměř dvě desítky kontrolních akcí, kde v rámci každé kontrolní akce byly shledány závažné nedostatky v hospodaření těchto institucí. Nejčastějšími prohřešky bylo: **porušování zákona o zadávání veřejných zakázek, porušování zákona o účetnictví, porušování právních předpisů o hospodaření s majetkem státu, nevhodné nakládání s majetkem státu, nepřipravenost jednotlivých projektů, což mělo za následek jejich prodražování, nedostatečná kontrola MV při nakládání s prostředky, které poskytlo a nedostatečná právní ochrana majetku státu při dispozicích s tímto majetkem.** Podobné nedostatky zjistil NKÚ v rámci své kontrolní činnosti i na **ministerstvu***

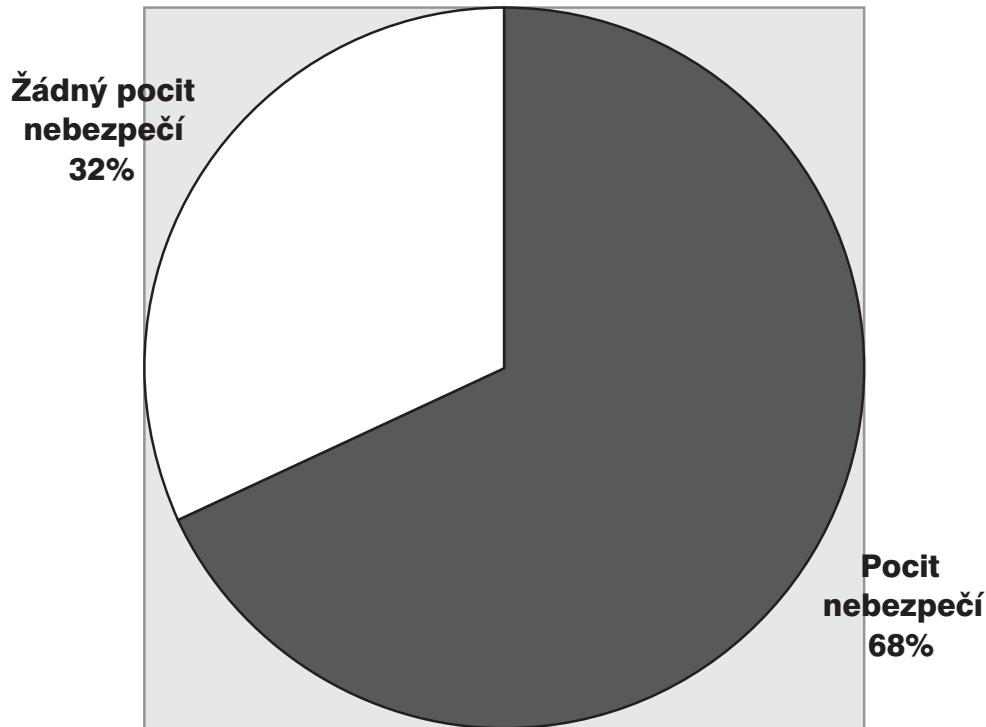
obrany (nesrovnalosti při využívání investic NATO, zejména při modernizaci vojenských letišť), ve **Státním zemědělském intervenčním fondu** (porušování zákona o veřejných zakázkách), vládní agentuře pro podporu zahraničních investic **Czechinvest** (nehospodárné využívání státních peněz na průmyslové zóny), na **ministerstvu školství** (internet do škol), **ministerstvu dopravy** (výstavba dálnice D 47) či na **Úřadu vlády** (nedodržování právních předpisů) a na mnoha dalších státních institucích. Na tyto podněty však orgány činné v trestním řízení nereagovaly či jejich šetření vyznělo do ztracena a ani příslušné instituce z nich nevyvodily žádné závěry, které by vedly k potrestání odpovědných osob a lepšímu nakládání s majetkem státu.

Z těchto informací musí být každému soudně uvažujícímu člověku jasné, že za vlád sociální demokracie **neplatí pravidlo měřit všem stejným metrem.**

13. Kde zločin vítězí nad policií

Celkový pocit nebezpečí

(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

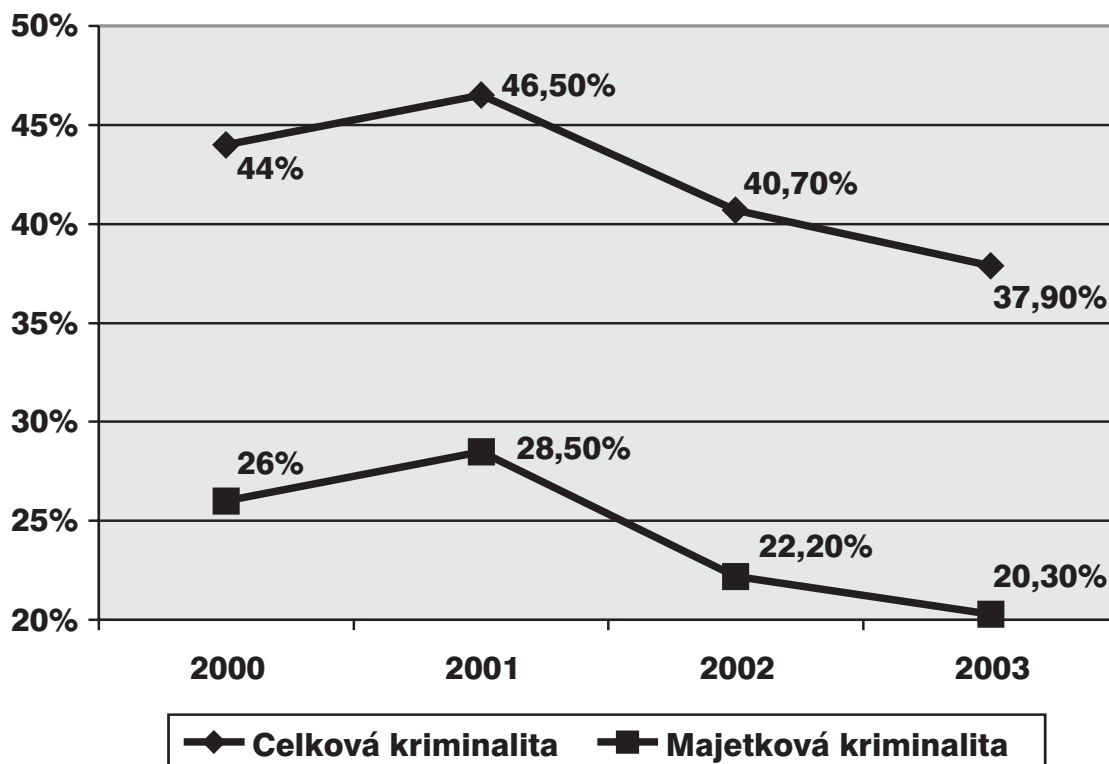

Pocit ohrožení a obavy z trestných činů pociťují s různou intenzitou více než dvě třetiny občanů. Všeobecně přítomný je strach z dopravních nehod, kterých se obávají 4/5 občanů. Mezi znepokojivé trestné činy, u kterých jsou obavy vyšší, patří vandalství, kapesní krádeže, vloupání do bytu, domu, chalupy a vloupání do auta (obávají se jich zhruba 2/3 občanů). Fyzického násilí v různých formách se obává téměř polovina občanů. Nejvíce obav z konkrétních trestných činů mají Pražané a obyvatelé středních Čech.

a) objasněnost trestných činů nadále klesá:

Pokles objasněnosti trestných činů

(zdroj: MV ČR)

Důsledkem všech problémů, které jsou podrobně popsány v předcházejících kapitolách je skutečnost, že Policie ČR přestává plnit své základní poslání. Tím je odhalovat trestnou činnost a její pachatele. Ještě nedávno se Policie ČR mohla chlubit poměrně vysokou objasněností trestných činů. To však již dva roky neplatí. Od roku 2002 totiž dochází k výraznému poklesu objasněnosti trestných činů, a to zejména v oblasti majetkové kriminality. K zastavení tohoto propadu a k návratu na hodnoty z předcházejících let je nutné změnit systém práce Policie ČR, jak již bylo výše několikrát zmíněno. Je tedy třeba jít cestou mravenčí, ne příliš viditelné každodenní práce. Policisté by měly řešit jen ten druh kriminality, na který jsou vyškoleni a nezabývat se kontrolováním lékárníček v autech. Základním modelem fungování Policie ČR musí být každodenní svědomitá dřina.

Zločinů bylo v roce 2003 méně, objasněnost však nadále klesá (MF Dnes, 23. 1. 2004)

Každý druhý den se v roce 2003 stala v Česku alespoň jedna vražda. Každý den byly znásilněny dvě ženy. Patnáct lidí denně bylo oloupeno a třicet osm okradli kapesní zloději. Vyplývá to z údajů o kriminalitě za rok 2003, které zveřejnilo policejní prezidium. Policisté zaznamenali o něco méně trestných činů než v uplynulých letech a policejní prezident Jiří Kolář proto považuje rok 2003 za úspěšný. Jeho mínění nezměnil ani fakt, že jeho podřízeným utekl násilník podezřelý z desítek případů znásilnění nebo že se jim dlouho nepodařilo přijít na stopu manželů Stodolových, kteří zavraždili kvůli penězům osm lidí. Kriminalisté jejich smrt považovali za sebevraždy. I sám policejní prezident ale přiznává, že se policie musí více zaměřit na odhalování drobných zločinů a zejména majetkové kriminality, kde se její výsledky v posledních letech neustále zhoršují. V roce 2003 činila objasněnost trestných činů 38 %, což je téměř o tři procenta méně než v roce 2002 a o více než osm procent méně než v roce 2001.

Vývoj kriminality a objasněnosti trestných činů (zdroj MV ČR)

Rok	2000	2001	2002	2003	1. pololetí 2004
Trestné činy celkem	391.469	358.577	372.341	357.740	179.857
Objasněno v %	44	46,5	40,7	37,9	38
Škody v mld. Kč	63,4	55,7	43,3	48	22,4

V Praze výrazně vzrostl počet neobjasněných trestných činů (ČTK, 25. 5. 2004)

Počet trestných činů v hlavním městě v letošním prvním čtvrtletí roku ve srovnání s loňským rokem klesl o necelé 4 %. Stoupl ale počet násilných trestných činů, zejména vražd a pouličních loupeží. Zároveň došlo k výraznému vzrůstu počtu neobjasněných trestných činů, kdy **objasněnost klesla z loňských 24,5 % na letošních 17 %**. Podle pražských radní jsou tyto nepříznivé údaje důsledkem lednové reorganizace pražské policie.

b) zlodějům se v Česku daří:

Majetková kriminalita sice přímo neohrožuje lidské životy a zdraví a z tohoto hlediska ji tak neřadíme mezi nejzávažnější druhy kriminality, jako např. kriminalitu násilnou, její dopady do společnosti jsou však ne méně závažné. Rozsah majetkové kriminality narostl do takových rozměrů, že její oběti se dnes stal již téměř každý a kvůli své četnosti zasahuje naše životy nejvýraznějším způsobem. Její dopady můžeme kromě osobní sféry člověka nalézt i v celkovém vztahu důvěry mezi občanem a státem, zejména policií, které se nedaří této kriminalitě čelit, ani odhalovat její pachatele. Tyto špatné výsledky práce státních orgánů pak mají vliv i na respekt občanů vůči právním normám, protože předpokladem jejich řádného působení je vědomí, že v případě jejich porušení budu rychle a po zásluze potrestán.

Vývoj majetkové kriminality (zdroj MV ČR)

Rok	2000	2001	2002	2003	1. pololetí 2004
Majetkové trestné činy celkem	284.295	255.897	256.308	253.372	122.533
Objasněno v %	26,00	28,5	22,2	20,3	19,0
Škody v mld. Kč	11,4	10,3	12,9	11,2	5,3

Česko terorizují zloději aut (MF Dnes, 11. 11. 2003)

Auta se u nás kradou desetkrát více než v zemích západní Evropy. Ročně u nás zmizí přibližně 24 tisíc aut. Když uvážíme, že se u nás prodá za stejnou dobu na 150 tisíc aut, a srovnáme si to se západní Evropou, zjistíme, že se v České republice ukradne osmkrát až desetkrát více aut než v zahraničí. Podle odborníků se Česko stalo rájem zlodějů aut hlavně kvůli špatným předpisům. Například přihlásit ukradené auto není žádná potíž. Zloděje také příliš neodrazuje úspěšnost policie v odhalování těchto trestných činů. Ta je dlouhodobě kolem 15 %. Prodejem ukradených aut v Česku si zloději během roku 2002 vydělali přes 4 mld. korun.

Vývoj trestné činnosti v oblasti krádeží automobilů a věcí z aut (zdroj MV ČR)

Rok	2000	2001	2002	2003	1. pololetí 2004
Krádeže automobilů	23.839	22.139	24.977	24.174	11.407
Objasněnost v %	14,4	16,4	14,8	14,7	13,4
Krádeže věcí z aut	62.005	53.472	66.941	65.877	29.885
Objasněnost v %	13,4	13,4	10,6	10,0	8,5

Řešení problému majetkové kriminality spočívá zásadně ve dvou oblastech:

- **více policistů v ulicích, méně v kancelářích**

Je nezbytné provést taková opatření, která povedou k tomu, že policisté budou svou práci vykonávat především tzv. „v terénu“, budou více na očích a zaměří se především na ty oblasti, které jsou z hlediska nápadu trestné činnosti nejrizikovější. Administrativní záležitosti nesmí činit převážnou část práce většiny policistů. I z průzkumů veřejného mínění vyplývá, že občané by si přáli posílení přítomnosti Policie ČR v místě bydliště, a to zejména posílením pěších hlídek i autohlídek (viz. graf Posílení přítomnosti Policie ČR v místě bydliště)

- **prevence majetkové kriminality**

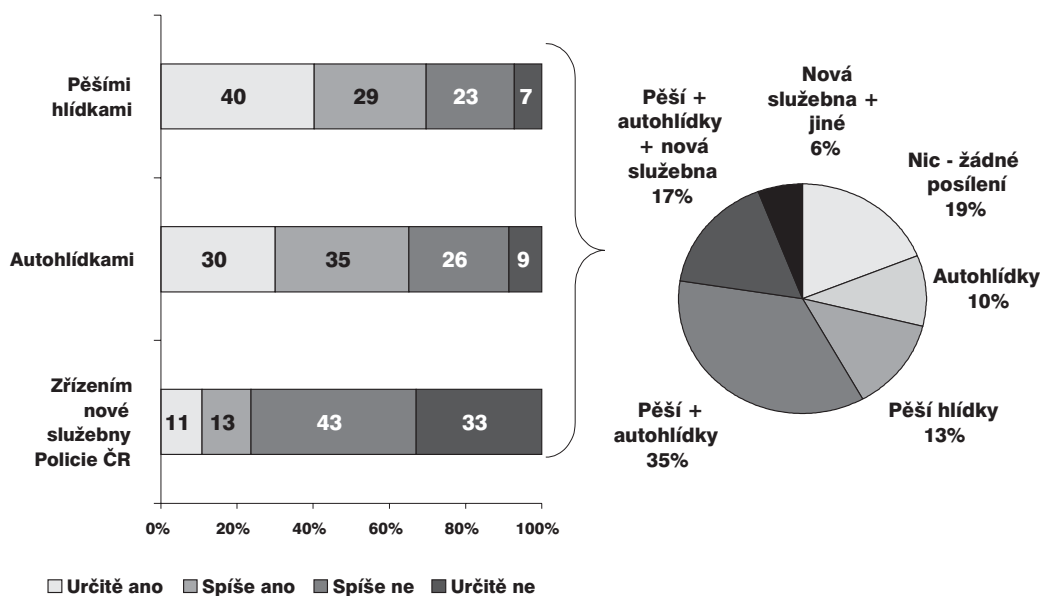
Platí obecné pravidlo, že více pocitu bezpečí dodá občanům fakt, že se trestný čin nestal, než skutečnost, že ho policie vyšetřuje. V této oblasti hraje velkou roli důvěra občanů k policistům, která vede k vyšší aktivní spolupráci občanů s policií, informovanost občanů o možnostech ochrany před trestnou činností (medializace prevence kriminality), integrace Policie ČR do preventivních systémů na všech úrovních, projekty situační prevence (na ochranu obydlí, veřejného pořádku, prevence pouliční kriminality, zavádění kamerových monitorovacích systémů) i v oblasti sociální prevence (projekty ke zlepšení nepříznivé sociální situace romské komunity, projekty zaměřené na delikventní a predelikventní mládež, po-

tenciální a skutečné pachatele trestných činů, potenciální a skutečné oběti trestných činů).

Posílení přítomnosti Policie ČR v místě bydliště

(zdroj: STEM/MARK, Výzkum spokojenosti veřejnosti s Policií ČR, 2003/2004)

ZÁKLAD: Všichni respondenti, n=6423

Závěr

Černá kniha policejních hříchů II. je smutným pokračovatelem Černé knihy policejních hříchů z předchozího roku. Cílem těchto publikací je upozornit na kritickou situaci, ve které se Policie České republiky nachází. Je evidentní, že ze závěrů první Černé knihy si policejní prezidium ani ministerstvo vnitra nevzalo žádný příklad či ponaučení. Jak vyplývá z tohoto pokračování, **kritická situace u Policie ČR** stále přetrvává a dalo by se říci, že v **mnoha ohledech se i zhoršuje**.

A) Problémy, se kterými se Policie ČR potýká, zasahují téměř do všech oblastí její činnosti. Nejedná se o pouhá selhání jednotlivců, jak se snaží celou věc odůvodnit policejní prezident Jiří Kolář, nýbrž jde o pochybení systémová, z nichž nejvýraznější jsou:

- absence jasné vize, a to jak směrem k občanům, tak i směrem dovnitř Policie ČR
- policisté neznají svou roli a tudíž nemohou odpovědně a profesionálně plnit své úkoly,
- policii chybí přirozený respekt od občanů,
- není ochota provést důslednou očistu ve vlastních řadách,
- systém policejní práce je špatný,
- málo selektivní způsob výběru nových policistů zaměřený spíše na fyzickou kondici než na psychické a morální vlastnosti uchazečů,
- nedostatečný a nekvalitní systém odborné přípravy a vzdělávání,
- demotivační systém odměňování,
- chybí kariérní řád,
- zkosnatělá a byrokratická organizace Policie ČR neodpovídající územněsprávnímu členění,
- uzavřenost a neochota vůči občanům a
- nedostatečný důraz na prevenci kriminality.
- Rovněž sem můžeme řadit i malou ochotu nadřízených policistů trestat své podřízené kolegy za spáchaná provinění.

Důsledkem všech těchto problémů a pochybení je skutečnost, že **Policie ČR** se nemůže plně soustředit na svou práci a **přestává plnit svou základní roli ve společnosti**, a tou je ochrana života, zdraví a majetku občanů tím, že odhaluje trestnou činnost a její pachatele. Toto tvrzení **lze prokázat poklesem objasňenosti trestných činů** od roku 2002, a to zejména v oblasti majetkové kriminality.

B) Řešení. K tomu, aby Policie ČR byla schopna plnit své úkoly je třeba jasně říct – jaká má police být, jaké má plnit úkoly, jakou roli v ní má hrát každý jeden její člověk. Bez konkrétní představy a bez odvahy ji prosadit je možné žít tak jako doposud – ze dne na den, ale není možné Policii ČR proměnit ve funkční, efektivně fungující sbor profesionálů, kteří vědí, co mají dělat, vědí jak na to a zejména to umějí a kteří mají důvěru občanů. Východiska řešení krize důvěry občanů v Policii ČR a zlepšení práce Policie ČR jsou **uvedena v koncepčním materiálu stíno-**

vého ministra vnitra Ivana Langera „Modrá šance pro slušné lidi“, která se zabývá nejen Policií ČR, ale koncepcí ministerstva vnitra jako celku a která obsahuje řešení obnovení důvěry občanů v tento stát a je postavena na základní tezi, že stát má lidem sloužit, nikoli je ovládat a požaduje zavedení odpovědnosti každého státního zaměstnance za výkon jeho pravomocí.

C) Co v takové situaci dělají odpovědné osoby?

Policejní prezident Jiří Kolář se snaží dokola přesvědčovat, že problémy Policie ČR nejsou tak vážné, že o nich ví a že se je snaží řešit. Přitom se cítí být unaven z toho, jak opozice i média oprávněně kritizují špatnou práci policie.

Bývalý ministr vnitra a současný premiér Stanislav Gross se ještě jako ministr vnitra snažil odvádět pozornost od skutečných problémů a spíše zviditelňoval svou osobnost a dnes jako předseda vlády dává od problémů Policie ČR ruce pryč a dělá, že se ho to již netýká.

Současný ministr vnitra František Bublan je ve své funkci sice krátkou dobu, nicméně z jeho dosavadního působení lze usuzovat, že žádné koncepční změny nechystá a pokračuje v dosavadních zajetých kolejkách.

Pokud shrneme veškerá fakta uvedená v Černé knize policejních hříchů II., může nám z toho vyplynout **jediný možný a nezpochybnitelný závěr**. Kritická situace v řadách Policie České republiky je zapříčiněna špatnou, resp. žádnou koncepcí ministra vnitra a policejního prezidenta a pochybení, ke kterým dochází mají svůj pevný a hluboký kořen v systémových pochybeních. Za tato **systémová pochybení** jsou odpovědní následující lidé: policejní prezident Jiří Kolář, bývalý ministr vnitra a současný předseda vlády Stanislav Gross a současný ministr vnitra František Bublan. Jelikož se jedná o systémová pochybení tak zásadního charakteru, lze vyvodit pouze jediný závěr:

Stanislav Gross, František Bublan a Jiří Kolář nejsou osoby kompetentní k tomu, aby i nadále setrvali ve svých funkcích. Jedinou možnou logickou reakcí na výše uvedené skutečnosti je rezignace na jejich funkce.

Modrá šance pro slušné lidi

Moderní a bezpečný stát

Ivan Langer – stínový ministr vnitra ODS

v plném znění naleznete na www.langer.cz

č. 9/2004

